

లోక్ సత్తా టైమ్స్

నంబరు - 5 సంచిక - 15

పక్షపత్రిక

ఆగస్టు 1-15, 2014

ఎన్నికల

ఉచితాల

కోసం

అప్పులు

అమ్మకాలు

విరాళాలు

భద్రాచలం రామాలయం

'త్రలింగ' ఆలయాలు

కాళేశ్వరం -1

కరీంనగర్ జిల్లా

జన రాజకీయం కోసం...

లోక్ సత్తా టైమ్స్

పక్షపత్రిక ఆగస్టు 1-15 2014

సంపుటి - 5

సంచిక - 15

లోపలి పేజీల్లో...

స్వయం నియంత్రణతోనే న్యాయ పాలన..... 6

జడ్జీల నియామకంలో మార్పు అనివార్యం..... 8

వివిధ రాష్ట్రాలలో పేదరికం..... 9

అప్పలలో రాష్ట్రాలు - అరచేతిలో స్వర్గాలు..... 11

కేంద్ర పర్యవేక్షణలో పది ఏపీ ప్రాజెక్టులు..... 14

ఉత్పత్తి వ్యయానికి, మర్దతు ధరకు పొంతనే లేదు..... 15

బెల్టుషాపుల్లో మద్యం - ఆనవాళ్లు చింపేస్తున్నారు..... 16

మల్లాది సుబ్బమ్మ జీవిత సంగ్రహం..... 17

సుబ్బమ్మ నిరంతర చైతన్య శీలి - ఓల్గా..... 19

చేకూలి రామారావు..... 20

చేరా చెప్పిందే వాక్యం..... 21

రాజధానిపై తొందరల..... 23

మాడు రాజధానులైతే మేలు..... 25

ప్రాంతీయ అసమానతలను పెంచి పోషిస్తారా..... 27

వలస ప్రజలను ఆదరించే సగరమే రాజధాని..... 28

వాగులు జీవనదులుగా మారితే..... 30

తుంగభద్ర వరద కాలవ ఏదీ?..... 31

పల్లిట్ ట్యాక్స్ పై తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు..... 33

సంపాదక వర్గం

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

ప్రధాన సంపాదకులు

డి.వి.వి.యస్. వర్మ

సంపాదకులు

సంపాదక వర్గం

పి. రవిమారుత్

బండారు రామ్మోహన్ రావు

ఓంకార్

డా॥ అలూరి విజయలక్ష్మి

కె.వి. కుటుంబరావు

ముఖచిత్రం : టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా సౌజన్యంతో.....

బుక్ & కవర్ డిజైన్ : సునీత ఆరిమిల్లి

ఫోటోలు : ఎన్. సంజీవ్ కుమార్

1. ఛోటా టు బడా

“ఎర్రచందనం స్ట్రెంగ్ లో ఛోటా భాయ్” - న్యూస్
 ఛోటా భాయ్ అంటే చిన్నతనం కాదూ.....
 బడాభాయ్ గా మార్చే వృత్తిని ఎంచుకున్నాడు

2. శిరోభారం

“8 ఏళ్లలో 34 శాతం పెరిగిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు” - న్యూస్
 ఇది శిరోభూషణం కాదు శిరోభారం

3. సింగిల్ వారసత్వం

“సోనియా ప్రధాని కాకుండా రాహుల్ ఆపాడు” - నట్టర్ సింగ్
 ముందు తల్లి తర్వాత తనూ అయితే డబుల్ వారసత్వం అవుతుందని కాబోలు

4. డాక్ట్రా తైలం

“ద్వాక్రా సంఘాలకు ఇసుక కాంట్రాక్టులు” - చంద్రబాబు
 తివిరి ఇసుకను తైలంబు తీయవచ్చునని బాబు మరోసారి రుజువు చేస్తున్నారు

5. నల్ల రాయి తీ

“నల్లధనం వెల్లడికి రాయి తీలు ఇవ్వలేం” - కేంద్ర ప్రభుత్వం
 వెల్లడికి రాయి తీలు లేవు వెల్లడించకపోతే చర్యలు లేవు

6. ముందు బండి వెనక గుర్రం

“వైద్య సేవల పర్యవేక్షణ సీనియర్ ఐ.ఎ.ఎస్ లు” - ఎ.పి. మంత్రి కామినేని
 సేవలు ఎలాగూ లేవు పర్యవేక్షణేనా వుండాలి గదా

7. అమ్మ-బాబు

“అమ్మ కాంటీన్ సేవలు (తమిళనాడులో) బాగున్నాయి” - ఎం.పి. మంత్రి సునీత
 ఇక బాబు కాంటీన్ ఎప్పడో మరి

8. జారుతున్న అండ

“ప్రజలకు వై.కా.పా. నేతలు అండగా వుండాలి” - జగన్
 ముందు మీకు అండగా వుంటే గదా..... ప్రజలకు వుండేది

9. బంగారు కన్నం

“మా శాఖలో అవినీతి అధికారుల వివరాలు ఇవ్వలేం” - స.హ. దరఖాస్తుకు సిబిఐ సమాధానం
 మా బంగారు కన్నంలోనే వేలు పెడతారా....

10. నిర్దోషి శిక్ష

“శిక్షా కాలం పూర్తయిన తర్వాత నిర్దోషిగా కోర్టు తీర్పు”
 హమ్మయ్య తనువు చాలించక ముందు తీర్పునిచ్చి
 నిర్దోషిగా నిలబెట్టారు.

కార్టూన్ కార్కర్

రచనలు పంపండి

'లోక్సత్తా టైమ్స్' పత్రికలో ప్రచురణ కోసం వ్యాసాలు, గేయాలు, కార్టూన్లు, ఉత్తరాలు ఈ కింది చిరునామాకు పంపండి.

ఎడిటర్, లోక్సత్తా టైమ్స్,

8-2-674బి/2/9, ప్లాట్ నం : 93

హ్యబీ వ్యాలి, రోడ్ నం. 13ఎ,

బంజారాహిల్స్, హైదరాబాద్ - 500 034

ఫోన్ నంబర్లు :

040- 23311817, 23311819,

23311820, 23312829

ఫ్యాక్స్ : 040-23310612

accountsdept@loksatta.org

loksattatimeslsp@gmail.com

చందా వివరాలు

జన రాజకీయ వాణి 'లోక్సత్తా టైమ్స్' పత్రిక చందాదారులుగా చేరండి... చేర్చించండి. సంప్రదించవలసిన ఫోన్ నం: 040-23311817

విడి ప్రతి : రు. 10 ,

వీడాది చందా : రు. 200

మూడేళ్ళ చందా : రు. 500

చందా రుసుమును "లోక్సత్తా టైమ్స్" ఎకౌంట్ నం: 62007167836 ఎన్.బి.హెచ్., పంజాగుట్ట (బ్రాంచ్, హైదరాబాద్ పేరిట ఆన్లైన్ క్రెడిట్ చేసి వివరాలను ఇ-మెయిల్ చెయ్యవచ్చు.

లోక్సత్తా ప్రకటన రేట్లు

	బ్లాక్ & వైట్,	మల్టీకలర్
సగం పేజీ	₹ 2,500	
పూర్తి పేజీ	₹ 5,000	₹ 10,000
సెంటర్ స్పాడ్	₹ 10,000	₹ 20,000
బ్యాక్ పేజీ	-	₹ 20,000
ఫ్రంట్ ఇన్ సైడ్	-	₹ 15,000
బ్యాక్ ఇన్ సైడ్	-	₹ 15,000

♦ ప్రకటన రుసుము Loksatta Times పేరిట హైదరాబాద్ లో చెల్లుబాటు అయ్యే విధంగా చెక్/డిడి రూపంలో పంపగలరు.

బడి పిల్లల మరణం వెనుక...

మూ సాయిపేట దుర్లభన అందరినీ దిగ్భ్రాంతులను చేసింది. బడి పిల్లల బస్సుని రైలు డి కోంది. పసిపిల్లలు మరణించారు. మరికొందరు క్షతగాత్రులయ్యారు. పాపం, పుణ్యం తెలియని ఇలాంటి చిన్నారులకు ప్రతిరోజు ఎక్కడో ఒకచోట ఇలాంటి తరహా దుర్లభనలు ఎదురౌతూనే వున్నాయి.

సంసాదకీయం

మన రైల్వేలకు శతాబ్దాల చరిత్ర వుంది. పైగా అంతా ప్రభుత్వ రంగంలోనే వుంది. ఇన్నేళ్ళు గడిచినా, ఎన్నో దుర్లభనలు జరిగిపోతున్నా ఇప్పటికీ గేట్లు లేని రోడ్లు వేలాదిగా వున్నాయి. ఇలాంటి ఘటనలు జరిగినప్పుడు ప్రకటనల వర్షం కురిపించడం తప్ప ఆచరణలో చేస్తున్నది చూడం.

రైలు ప్రమాదాల గురించి, ప్రయాణీకుల భద్రత గురించి ప్రతి బడ్జెట్ సమావేశాలలో ప్రతిజ్ఞలు చెయ్యడం పరిపాటి అయింది. రైలు ప్రమాదాలు యధావిధిగా జరిగిపోతూనే వున్నాయి. రైలు ప్రమాదాలను పట్టించుకోవడం ఎంత ముఖ్యమో రైళ్ల వల్ల జరిగే ప్రమాదాలను నివారించడం అంత ముఖ్యం. ఈ విషయంలో రైల్వేల ఉదాసీనత క్షమించరానిది.

మరోపక్క రాష్ట్రంలో ప్రయివేటు పాఠశాలలు పుట్టగొడుగుల్లా పుట్టుకొస్తున్నాయి. ఈ యాజమాన్యాలు తమ పాఠశాలల్లో పిల్లల్ని తరిలించడానికి బస్సులను, ఆటోలను యధేచ్ఛగా వినియోగిస్తున్నారు. పిల్లల్ని కోళ్ల బుట్టలలో తరిలించినట్లుగా రాకపోకలు సాగిస్తున్నాయి. ఈ పాఠశాలల్లో పిల్లల నుండి గుంజే ఫీజుల మీద వున్న మోజు ఆ పిల్లల ప్రయాణ భద్రత మీద చూపించడం లేదు. స్కూలు బస్సుల స్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా నిర్వహణ ఎంత నిర్లక్ష్యంగా వున్నదీ ఇలాంటి దుర్లభనలు సంక్రమించినప్పుడు బైటపడుతున్నాయి. రవాణా శాఖ అధికారులు మూడు నాలుగు రోజులపాటు బస్సుల్ని తనిఖీ చెయ్యడం పదుల సంఖ్యలో వాటిని స్వాధీనం చేసుకోవడం పత్రికా ప్రకటనలు ఇవ్వడంతో సరిపెట్టుకుంటున్నారు. ఒక పక్క డ్రయివర్ల నిర్లక్ష్యం మరోపక్క కండిషన్ లో లేని బస్సులు అమాయక పిల్లల ప్రాణాలతో చెలగాటమాడుతూనే వున్నాయి. యాజమాన్యాలు క్రమం తప్పకుండా ఇచ్చే మామూళ్ళతో ఈ రవాణా సాగిపోతున్నది.

ఈ పిల్లల మరణాల వెనుక రైల్వేలు, ప్రయివేటు పాఠశాలల నిర్లక్ష్యాలు ప్రత్యక్ష కారణాలైతే మరో పరోక్ష కారణం కూడా వుందని ఇటీవల కంచ విలయ్య తన వ్యాసంలో స్పష్టం చేశారు. ఈ దుర్లభనలో మరణించిన పిల్లలంతా నిరుపేదల పిల్లలు-మూడు నాలుగు సంవత్సరాల పిల్లలు. ప్రతిరోజు అడుగుడుగునా పొంచివున్న ప్రమాదాలను దాటుకుని ఎందుకు ప్రయాణం చేస్తున్నారు. ఇందుకోసం ఆ తల్లిదండ్రులు ఎంత డబ్బు వెచ్చిస్తున్నారు. ఎందుకంటే పిల్లలకు ఇంగ్లీషు చదువు కేవలం మోజు మాత్రమే కాదు, అవసరం కూడా అయింది. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో వారికి అలాంటి అవకాశాలు లేవు. ఈ పాఠశాలల్లో చదువు నానాటికీ తీసికట్టు అవుతున్నది. ఇక్కడ చదివిస్తే తరగతులు మారడం తప్ప చదువు దక్కడం లేదన్నది జనాభిప్రాయం అయింది. తమ పిల్లల్ని కూడా యల్.కె.జి, యు.కె.జి.లకు ఇంగ్లీషు నేర్పే పాఠశాలలకు పంపాలని వారి జీవితాలు తమ జీవితాలలాగే మిగిలిపోకూడదన్న ఆకాంక్షలతో పేదలు కూడా ఉన్నదంతా ఊడ్డిపెట్టి చదివిస్తున్నారు. ప్రభుత్వాలు మాత్రం కేజి నుండి పీజీ వరకు ఉచిత విద్య గురించి మాట్లాడడమే కాని జనాభిప్రాయాన్ని గుర్తించి మంచి ప్రమాణాల విద్యని, ఇంగ్లీషు విద్యని అందించే విధంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్ని నిర్వహించాలన్న తలంపు కలగడం లేదు. అందుకే ఈ పిల్లలు ఇంతింత దూరం ప్రయాణిస్తున్నారు. ప్రమాదాలలో చిక్కుకుంటున్నారు. ఈ దుర్లభన నుండి నేర్చుకోవలసిన పాఠాలలో ఇది కూడా అత్యంత ముఖ్యమైనదే. ■

Handwritten signature

స్వయం నియంత్రణతోనే 'న్యాయ' పాలన

- డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

న్యాయమూర్తుల నియామకాలను నిర్ణయించటం కోసం జాతీయ న్యాయ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదనను పార్లమెంటు ముందుంచడంతో న్యాయవ్యవస్థ తీరుతున్నట్లుపైన ఆసక్తికరమైన చర్చకు తెర లేచింది. కోర్టు ధిక్కారనేరాన్ని ఆరోపించినప్పుడు తాము వాస్తవాలను బయటపెట్టామనే వాదన చేసే అవకాశం ఇప్పటిదాకా ముద్దాయిలకు లేదు. ఓ న్యాయమూర్తి గౌరవాన్ని తగ్గించే ప్రకటనలు చేసినా, ఆరోపణలు చేసినా కోర్టు ధిక్కార నేరం కింద శిక్షకు అర్హులే. ఇప్పుడు అలాకాక వాస్తవాలను బయటపెడితే కోర్టు ధిక్కార నేరానికి శిక్షవడకుండా ఉండేలా చట్టాన్ని మార్చాలనే ప్రతిపాదనను పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టారు. ఇది న్యాయవ్యవస్థ జవాబుదారీతనంపై వాదోపవాదాలకు దారితీసింది. స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి గల నిష్పాక్షిక న్యాయ వ్యవస్థ ప్రజాస్వామ్య మూల స్తంభాలలో ఒకటి. మన దేశంలో రాజ్యాంగం అమలయిన తొలిసారి నుంచి న్యాయవ్యవస్థకు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తినిచ్చారు. జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిలలో వేర్వేరు ప్రభుత్వాలున్నా, న్యాయస్థానాలు మాత్రం అన్ని స్థాయిలలో ఒకే వ్యవస్థలో అంతర్భాగంగా ఏర్పాటుయ్యాయి. ప్రజలకు న్యాయస్థానాలమీద మొత్తంమీద గౌరవం, గురి ఉన్నాయి. గత 50 ఏళ్ల చరిత్రలో న్యాయవ్యవస్థ మీద ఉంచిన ఈ విశ్వాసం సబబయినదని రుజువయింది. చట్టబద్ధ పాలన మన ప్రజాస్వామ్యంలో అంతర్భాగంగా మిళితమయింది. న్యాయస్థానాలు ఎన్నో సందర్భాలలో ప్రజల ప్రాథమిక హక్కులను రక్షించటంలోను, మానవ హక్కులను నిర్వచించి కాపాడటంలోను, ప్రభుత్వాలు శ్రుతిమించినప్పుడు వాటికి కళ్లేలు వేయటంలోను తమ పాత్రను సమర్థంగా నిర్వహించాయి.

దొర్లుతున్న అపశ్రుతులు

న్యాయవ్యవస్థ పని తీరులో అపశ్రుతులు దొర్లకపోలేదు. దేశంలో వివిధ న్యాయస్థానాలలో ఏళ్ల తరబడి పరిష్కారానికి నోచుకోని రెండు కోట్ల 50 లక్షల కేసులు మన న్యాయవ్యవస్థ వైఫల్యాన్ని వెక్కిరిస్తున్నాయి. ఇక ఇటీవలి కాలంలో కొందరు న్యాయమూర్తుల నిజాయతీ మీదే సందేహాలు కలుగుతున్నాయి. ఉన్నత న్యాయస్థానాలలో కూడా 20 శాతం మేరకు అవినీతిపరులున్నారని సాక్షాత్తు ఓ మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆయన పదవీకాలంలోనే బహిరంగంగా వాపోయారు. ముఖ్యంగా గత కాలంలో కొద్ది సంవత్సరాలలో జరిగిన కొన్ని సంఘటనలు న్యాయ వ్యవస్థ బలహీనతలను ఎత్తిచూపాయి. నీరసిస్తున్న జాతికి న్యాయస్థానాలు జవజీవాలను పోస్తాయని ఆశించే వారందరి కలలు చెదిరి పోతున్నాయి. పి.వి. నరసింహారావు ప్రభుత్వ కాలంలో జస్టిస్ రామస్వామి మీద పెట్టిన అభిశంసన తీర్మానం కేవలం పక్షపాత రాజకీయాల కారణంగా వీగిపోవడం అలాంటి ఓ దుస్సంఘటన చట్టబద్ధంగా ఏర్పడ్డ సహచర న్యాయమూర్తుల బృందం విచారించి అక్రమాలు జరిగాయని నిర్ధారించాక కూడా పార్లమెంటు ఓ న్యాయమూర్తిని తొలగించలేకపోవడం న్యాయ వ్యవస్థ ప్రతిష్ఠకే సవాలుగా పరిణమించింది. అదీ కేవలం పక్షపాత రాజకీయాల వల్ల జరగటం మన ప్రజాస్వామ్యాన్ని మరింత బలహీనపరచింది. ఇక దేశంలో న్యాయ మూర్తులెంతటి తప్పిదాలకు పాల్పడినా వారికి పదవీచ్యుతులమవుతామనే భయం అక్కరలేదని రుజువయింది. ఆ తరువాత ఉన్నత స్థాయి న్యాయమూర్తుల నియామకాలను గురించి సుప్రీంకోర్టు చెప్పిన భాష్యం న్యాయ వ్యవస్థ జవాబుదారీతనాన్ని బలహీనపరచింది. ఎస్.పి. గుప్తా కేసులోను, ఎడ్వకేట్స్-ఆన్-రికార్డ్ కేసులోను సుప్రీంకోర్టు

ఇచ్చిన విచిత్రమయిన తీర్పు ప్రకారం కొత్త న్యాయమూర్తుల నియామకం విషయంలో తుది నిర్ణయాధికారం సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులదే. సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆయన ఇద్దరు సీనియర్ సహచరులు ఇచ్చిన సలహాను విధిగా పాటించాలని ఇచ్చిన తీర్పు ప్రజాస్వామ్య ప్రపంచంలోనే అసాధారణమయినది. మరే ప్రజాస్వామ్యంలోను ఉన్నత న్యాయమూర్తులను ప్రస్తుత న్యాయమూర్తులు నియమించే సంప్రదాయం లేదు. ప్రజాస్వామ్యంలో తుది నిర్ణయాధికారం ఎన్నకయిన ప్రభుత్వానికి చట్ట సభలకు ఉండాలి. ఎందుకంటే ప్రజల సార్వభౌమత్వానికి ప్రతీక ఎన్నికయిన ప్రభుత్వం. ఎన్నికయిన ప్రభుత్వం మాటను ఖాతరు చేయకుండా ఇలా న్యాయమూర్తులే తమ సహచరులను నియమించుకోవటం, ఆ న్యాయమూర్తులను ఎవరూ తొలగించలేకపోవటం, వారు ఎవరికీ జవాబుదారీ కాకపోవటం ఇదంతా ముల్లాల రాజ్యాన్ని గుర్తుకు తెస్తోంది. ఇరాన్ లాంటి దేశాలలో మత గురువులు తమ వారసులను తామే నియమించుకుంటారు. లేదా దైవాదేశంగా భావించి కొందరిని అయతుల్లాగా గుర్తిస్తారు. ఇక వారిని తొలగించే అధికారం ఎవరికీ ఉండదు. ఎన్నికయిన ప్రభుత్వం కూడా వారి అదుపాజ్ఞలలో నడవవలసిందే కాని, వారు ఎవరికీ జవాబుదారికారు. మతతత్వ రాజ్యాలలో ఆ సంప్రదాయాలు చెల్లుబాటు అవుతాయికాని, ప్రజాస్వామ్య సమాజంలో రాజ్యవ్యవస్థలోని అంతర్భాగం ఒకటి స్వయంభువు కావటం, ఎవరికీ జవాబుదారి కాకపోవటం, తప్పు చేసినా తొలగించటం అసాధ్యం కావటం విచారకరం.

సిద్ధాంతాన్ని పక్కనబెట్టి ఆచరణలో న్యాయ వ్యవస్థ ప్రజల ఆకాంక్షలను ప్రతిఫలిస్తోంది అని ప్రశ్నిస్తే వచ్చే జవాబు నిరాశ కలిగిస్తోంది. పంజాబ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ బయటపడ్డ అవినీతి కుంభకోణాలలో న్యాయమూర్తుల పాత్ర ప్రజలను నిర్ఘాతపరిచింది. ఢిల్లీలో డి.డి.ఎ కుంభకోణంలో అదనపు న్యాయమూర్తి షామిత్ ముఖర్జీ పాత్ర న్యాయవ్యవస్థను చిన్న బుచ్చింది. ఎందరో న్యాయమూర్తుల నియామకాలు చాలా అస్తవ్యస్తంగా ఉన్నాయని, పరిస్థితి గతంలోనే ఇంతకన్నా బాగుండేదని ఎందరో న్యాయవాదులు, న్యాయమూర్తులు బహిరంగంగానే చెబుతున్నారు. ఇక న్యాయమూర్తుల నిర్ణయాలనెవరయినా తప్పుపడితే వెంటనే వారిపై కోర్టు ధిక్కారనేరాన్ని ఆరోపిస్తారనే భయం చాలామందిని వెన్నాడుతోంది. నిజాన్ని చెప్పి రుజువు చేసినా కోర్టు ధిక్కార నేరం నుంచి తప్పుకోలేకపోవటంతో న్యాయవ్యవస్థ

జవాబుదారీతనం లేకుండా పోయింది. ఏ న్యాయమూర్తి మీద ఆరోపణ వస్తే, ఆ న్యాయమూర్తి ఫిర్యాదిగాను, నేర విచారణ చేసే వ్యక్తిగానూ, న్యాయ నిర్ణయం చేసే అధికారిగానూ అన్ని పాత్రలను ధరించటంతో ఈ కోర్టు ధిక్కార అధికారం దుర్వినియోగమవుతోంది.

జాతీయ న్యాయ సంఘం

స్వేచ్ఛాయుత, ప్రజాస్వామ్య సమాజంలో స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి గల నిష్పాక్షిక న్యాయవ్యవస్థ అత్యంత కీలకం, ఆ న్యాయ వ్యవస్థ విశ్వసనీయత బలపడి, చట్టబద్ధ పాలన సార్థఖం కావాలంటే కొన్ని మార్పులు అవసరం. ఉన్నత న్యాయమూర్తుల నియామకాలను న్యాయవ్యవస్థ పరిధి నుంచి తప్పించి అందుకు జాతీయ న్యాయ సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేయటం అవసరం. రాజ్యాంగ సమీక్ష సంఘం ఇలాంటి సూచన చేస్తూ ఈ న్యాయ సంఘంలో సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తితో సహా ముగ్గురు సీనియర్ న్యాయమూర్తులు, న్యాయశాఖమంత్రి, ప్రధాన న్యాయమూర్తి సలహా మేరకు నియమించిన మరో న్యాయవేత్త ఉండాలని ప్రతిపాదించారు. ప్రస్తుత బిల్లులో కూడా దాదాపు ఇలాంటి ప్రతిపాదనే చేశారు. కానీ అందులో ఒక మార్పు ఉంది. ఐదవ సభ్యుడిని ప్రధానమంత్రి అనుమతి మేరకు నియమించాలన్నది ఆ మార్పు. ఈ జాతీయ న్యాయ సంఘమే న్యాయమూర్తుల తొలగింపుపై కూడా న్యాయమూర్తుల సంఘం ఇచ్చిన విచారణ నివేదిక ఆధారంగా తుది నిర్ణయం తీసుకునేలా రాజ్యాంగాన్ని సవరించాలి. కోర్టు ధిక్కారం నేరం పేరుతో ఆరోపణలను అడ్డుకోవటం, విమర్శకుల గొంతు నొక్కటం న్యాయవ్యవస్థకే అప్రతిష్ట తెస్తాయి. అర్భకమయిన సంస్థలకే అలాంటి అప్రజాస్వామిక అధికారాలు అవసరం. ఎంతో చరిత్ర ప్రజలలో గౌరవం ఉన్న న్యాయవ్యవస్థ ప్రతిష్ఠను నిలబెట్టడానికి కోర్టు ధిక్కారం పేరుతో ప్రత్యేక అధికారాలు అక్కరలేదు. ఎవరయినా అసభ్య దూషణకో, అవమానకర విమర్శకో పాల్పడితే ప్రస్తుతం ఉన్న మామూలు చట్టాలు సరిపోతాయి. ప్రజాస్వామ్యంలో ఏ వ్యవస్థా దైవదత్తమయినది కాదు. అన్ని సంఘలు మానవ నిర్మితమైనవే. అన్నింటిలోను గర్వించదగ్గ లక్షణాలున్నాయి. అలాగే అడపా దడపా తప్పులూ దొర్లుతాయి. పొరపాట్లు చేయటం మానవ సహజం. ఆ పొరపాట్లను సకాలంలో సరిదిద్దాలంటే న్యాయవ్యవస్థలో జవాబుదారీతనం కోసం స్వయం దిద్దుబాటు కోసం సంస్థాగత ఏర్పాట్లు అవసరం. ■

జడ్జీల నియామక విధానంలో మార్పు అనివార్యం

- రాజకీయ జోక్యం తగ్గాలి
- కొలీజియం ఏకపక్ష విధానానికి
- స్వస్తి పలకాలి
- జాతీయ కమిషన్ ను నెలకొల్పాలి
- నిపుణుల అభిప్రాయం

ఆశ్రిత పక్షపాతిని దూరంగా... నిబద్ధత, విలువలే ప్రామాణికంగా ఉండాల్సిన న్యాయమూర్తుల వ్యవస్థకు ప్రస్తుతం అవినీతి మకిలి అంటి విమర్శలకు తావిస్తోంది. నియామక విధానంలో పారదర్శకత లేకపోవడంతో అవినీతి చరిత్ర ఉన్న వ్యక్తులూ అత్యున్నత పదవులను అలంకరిస్తున్నారు. రాజకీయ జోక్యం తగ్గించాలన్న ఉద్దేశంతో తీసుకొచ్చిన కొలీజియం విధానం మరింత లోపభూయిష్టంగా తయారైంది. ఉన్న పదవులను కొలీజియంలోనివారు, ప్రభుత్వాధినేతలు పంచుకునే పరిస్థితి ఏర్పడిందన్నది న్యాయనిపుణుల అభిప్రాయం. అవినీతికి పాల్పడుతున్నారంటూ నివేదికలున్నప్పటికీ ఓ న్యాయమూర్తి పదవీ కాలాన్ని పొడిగించడంపై ప్రెస్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా ఛైర్మన్ జస్టిస్ మార్కండేయ కట్టా సుప్రీంకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తుల చర్యను ప్రశ్నించడంతోపాటు ఇటీవల మాజీ సొలిసిటర్ జనరల్ గోపాల సుబ్రహ్మణ్యం పేరును సుప్రీం కోర్టు న్యాయమూర్తి పదవికి కొలీజియం చేసిన సిఫార్సును కేంద్రం తిరస్కరించడంతో జడ్జీల నియామక ప్రక్రియ చర్చనీయాంశ మైంది. గత యూపీఏ ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన జ్యూడిషియల్ నియామకాల కమిషన్ బిల్లును మార్పులతో తీసుకురావాలన్న వాదనలూ మొదలయ్యాయి. అదేవిధంగా న్యాయమూర్తుల పదవికి అర్హులను గుర్తించడంలో గతంలో ఉన్న ప్రామాణికాలను ప్రస్తుత కొలీజియం అనుసరించడంలేదన్న ఆరోపణలు ఎక్కువగా వినిపిస్తున్నాయి. బార్ కౌన్సిల్ లో నమోదై పదేళ్ల సీనియారిటీ ఉండి వెనుక గాడ్ ఫాదర్ లుంటే హైకోర్టు న్యాయమూర్తి అయిపోవచ్చన్న అభిప్రాయానికి తెరదించాలంటే పారదర్శకత అవసరమని నిపుణులు స్పష్టంచేస్తున్నారు.

జాతీయ కమిషన్ అవసరం

కాఫీ, టీలు అందించే అటెండర్ నియామకానికి విద్యారతలు పరిశీలించి, పరీక్షలు పెడుతున్నప్పుడు న్యాయమూర్తుల

నియామకానికి మార్గదర్శకాలు లేకపోవడం సరికాదు. రాజకీయ జోక్యం లేనంతవరకు కొలీజియం విధానం బాగానే ఉంది.. అనంతరమే అది విమర్శలపాలవుతోంది. జడ్జీల నియామకానికి సంబంధించి యుపీఎస్సీలాగా జాతీయ జ్యూడిషియల్ నియామక కమిషన్ అవసరం. అవినీతికి పాల్పడిన అధికారులను తొలగించడానికి ఓ విధానం ఉన్నట్లే అవినీతికి పాల్పడినట్లు తేలిన న్యాయమూర్తులను తొలగించడానికి వీలుగా రాజ్యాంగ సవరణ అవసరం.

- పి.గంగయ్యనాయుడు (సీనియర్ న్యాయవాది)

మార్పులతో కమిషన్ తీసుకురావాలి

గత యుపీఏ ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన జ్యూడిషియల్ కమిషన్ బిల్లుపై జాతీయ బార్ కౌన్సిల్ కొన్ని అభ్యంతరాలు వ్యక్తంచేసింది. కమిషన్ సూచించినట్లుగా ఏర్పాటయ్యే కమిటీలో ఉండాల్సిన ప్రముఖులను ఎలా గుర్తిస్తారన్నదానిపై అందులో సరైన వివరణ లేదు. 1993 రాజ్యాంగ ధర్మాసనం తీర్పుతో వచ్చిన కొలీజియం విధానంలో మార్పులు అవసరం. అయితే, జ్యూడిషియల్ కమిషన్ లో న్యాయవ్యవస్థకే పెద్ద పీట వేయాలి.

ఎన్.రామచంద్రరావు (జాతీయ బార్ కౌన్సిల్ సభ్యుడు)

ఏ దేశంలోనూ లేని విధానం

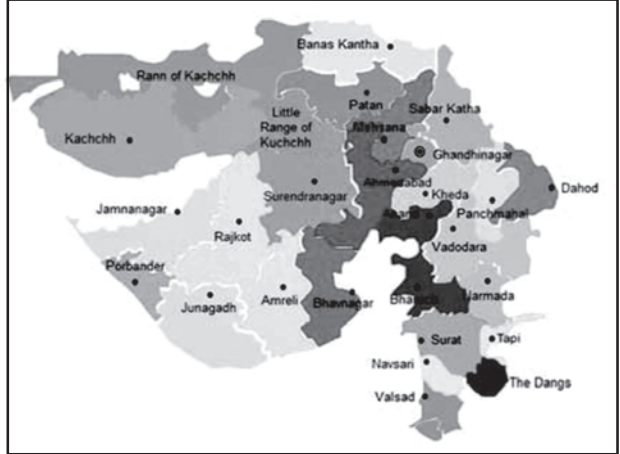
న్యాయమూర్తులను న్యాయమూర్తులే నియమించుకునే విధానం ఇక్కడతప్ప మరే దేశంలోనూ లేదు. ప్రధాన మంత్రి వంటివారు ప్రజల ఆకాంక్షల మేరకు ఎన్నికవుతున్నప్పుడు న్యాయమూర్తులు నియామకం మాత్రం దానికి విరుద్ధంగా ఎందుకు జరగాలి?. ప్రస్తుతం ఉన్న విధానంలో పారదర్శకత లేనందున జ్యూడిషియల్ నియామక కమిషన్ అత్యవసరం. ■

- ఎ.సత్యప్రసాద్ (సీనియర్ న్యాయవాది)

వివిధ రాష్ట్రాలలో పేదరికం

రంగరాజన్ కమిటీ నివేదిక..

- ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కంటే గుజరాత్ లో పేదలు అధికం
- వృద్ధిపై తప్ప సామాజిక కార్యక్రమాలపై దృష్టి పెట్టకపోవడమే కారణం

దేశంలో అభివృద్ధి గురించి ఎవరు మాట్లాడినా తొలిగా వినిపించే పదం గుజరాత్. తమ రాష్ట్రంలో తరహా అభివృద్ధిని దేశమంతా తెస్తామని ప్రచారం చేసే నరేంద్రమోడీ సాధారణ ఎన్నికల్లో అఖండ విజయం సాధించి ప్రధానమంత్రి అయ్యారు. అయితే ఇటీవల రంగరాజన్ కమిటీ విడుదల చేసిన 2011-12 పేదరిక లెక్కల ప్రకారం గుజరాత్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కంటే ఎంతో వెనుకబడి ఉంది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పేదల శాతం 13.7 అయితే, గుజరాత్ లో ఇది ఏకంగా 27.4 శాతంగా ఉంది. దారిద్ర్యరేఖ నుంచి బయటపడటానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక వ్యక్తి గ్రామాల్లో నెలకు రూ. 1031.74, పట్టణాల్లో అయితే రూ. 1370.84 ఖర్చుపెట్టగలిగితే చాలు. అదే గుజరాత్ లో గ్రామీణుడు నెలకు రూ. 1102.83, పట్టణవాసి రూ. 1507.06 ఖర్చుపెట్టగలిగే స్థానం ఉండాలి. ఆర్థికాభివృద్ధిపై దృష్టిపెడుతున్న ప్రభుత్వాలు మానవాభివృద్ధి సూచికలకు నిద్రపన్నయిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలపై దృష్టిపెట్టకపోవడమే ఇందుకు కారణమని నిపుణులు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 1983లో అధికారం చేపట్టిన ఎన్ డీఆర్ రూ. 2కు కిలో బియ్యంలాంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ప్రవేశపెట్టి పేదలకు అండగా నిలిచారు. ఇప్పటికీ అలాంటి పథకాలు కొనసాగుతున్నాయి. దీనివల్ల చాలా ఏళ్ల నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పేదరిక శాతం తక్కువగానే ఉంటూ వస్తోంది. ముఖ్యంగా ఆరోగ్యం, విద్య, ఉపాధికల్పనలో సాధిస్తున్న వృద్ధి రాష్ట్రంలో పేదరికం తగ్గడానికి

కారణమవుతున్నట్లు నిపుణులు చెబుతున్నారు. రాష్ట్రంలో ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థలో కొంత మేర అవకతవకలు కనిపిస్తున్నప్పటికీ, క్రమం తప్పకుండా పథకం అమలవుతుండటం కూడా పేదరికం తగ్గడానికి కారణంగా పనిచేస్తోంది. మెరుగైన స్వయంసహాయక సంఘాల పనితీరు, గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకంలో దేశంలోనే ముందుండడం.. పేదరికాన్ని దూరంగా ఉంచుతోంది. దేశంలో ఆర్థికాభివృద్ధికి సూచికలుగా నిలిచిన గుజరాత్, మహారాష్ట్రల్లో మౌలికసౌకర్యం, ఆధునిక సాంకేతికాభివృద్ధి బాగున్నప్పటికీ సామాజిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలపై అక్కడి ప్రభుత్వాలు పెద్దగా దృష్టిపెట్టకపోవడం వల్ల మనకంటే అక్కడ పేదరికం ఎక్కువగా కనిపిస్తోంది. ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ సరిగా పనిచేయని రాష్ట్రాల్లో గత పదేళ్లలో

2011-12లో ఆర్థికవృద్ధి బాగా ఉన్న రాష్ట్రాల్లో.. పేదరికం ఇలా..
(పేదల సంఖ్య.. లక్షల్లో)

రాష్ట్రం	గ్రామాల్లో		పట్టణాల్లో		మొత్తం	
	పేదలశాతం	సంఖ్య	పేదలశాతం	సంఖ్య	పేదలశాతం	సంఖ్య
ఆంధ్రప్రదేశ్	12.7	71.5	15.6	45.7	13.7	117.3
గుజరాత్	31.4	109.8	22.2	58.9	27.4	168.8
కర్ణాటక	19.8	74.8	25.1	60.9	21.9	135.7
కేరళ	7.3	12.3	15.3	26.0	11.3	38.3
మహారాష్ట్ర	22.5	139.9	17.0	88.4	20.0	228.3
తమిళనాడు	24.3	91.1	20.3	72.8	22.4	163.9

విపరీతంగా కనిపించిన ద్రవ్యోల్బణ ప్రభావం పేదలకు శాపంగా మారింది. దీనివల్ల వారు ఎక్కువ ధరకు బహిరంగ మార్కెట్లో వస్తువులు కొనుగోలుచేయాల్సి వచ్చింది.

సామాజిక చైతన్యం ఉన్నచోట పేదరికం తక్కువ.. మహేంద్రదేవ్: ఆర్థికాభివృద్ధి కంటే సామాజిక చైతన్యం ఎక్కువగా ఉన్నచోటే పేదరికం తక్కువగా ఉందని ఇందిరాగాంధీ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ డెవలప్ మెంట్ రీసెర్చ్ ఉపకులపతి సూర్యదేవర మహేంద్రదేవ్ పేర్కొన్నారు. రంగరాజన్ కమిటీలో సభ్యుడిగా ఉన్న ఆయన ఈ అంశంపై “ఈనాడు” తో ప్రత్యేకంగా మాట్లాడారు. “దక్షిణాదిలో మిగతా మూడు రాష్ట్రాల కంటే కేరళలో మానవాభివృద్ధి సూచిక బాగుంది. కొన్ని విషయాల్లో తమిళనాడు కూడా ఫర్వాలేదు. దీనికి కారణం అక్కడ నిరంతరం జరిగే సామాజిక ఉద్యమాలే. ప్రభుత్వాలపై ఈ ఉద్యమాల ప్రభావం చూపుతుండటం వల్ల కిందిస్థాయిలో ఉన్న వారికి విద్య, ఆరోగ్య సౌకర్యాలు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. ఆంధ్రాలో భూసంస్కరణలు వచ్చినా సామాజిక ఉద్యమాలు పెద్దగా రాలేదు. ఈ మధ్యలో కొన్ని ఉద్యమాలు రావడంవల్ల పేదల పరిస్థితి మెరుగుపడింది. దేశంలో ఏ

కొలమానంలో చూసినా బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, ఒడిశా, జార్ఖండ్, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు వెనుకబడి ఉన్నాయి. ఆర్థికాభివృద్ధిలో మాత్రం బీహార్, మధ్యప్రదేశ్ లు ఇప్పుడిప్పుడే ముందు కొస్తున్నాయి. సామాజిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలతో తప్ప తక్షణ (ఇన్ స్టంట్) ఆర్థికాభివృద్ధితో పేదరికం తగ్గదు. గుజరాత్, మహారాష్ట్ర లాంటి రాష్ట్రాలు శాంతిభద్రతలు, మౌలికసౌకర్యాలపై దృష్టిపెట్టినా సామాజిక కార్యక్రమాలపై దృష్టి కేంద్రీకరించలేదు. దక్షిణాది రాష్ట్రాలు ఈ రెండింటిపైనా దృష్టిపెట్టాయి. అందువల్ల దేశంలోని మిగతా రాష్ట్రాలకంటే ఇక్కడ పరిస్థితి బాగుంది. టీచర్లు నాణ్యంగా పనిచేయడం, వైద్యులు సేవలందించడానికి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వస్తుండడంవల్ల తమిళనాడులో విద్య, వైద్య పరిస్థితులు బాగున్నాయి. అందుకే మానవాభివృద్ధి సూచికలో కేరళ తర్వాత రెండో స్థానంలో నిలుస్తుంది. విభజిత ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అభివృద్ధిని వికేంద్రీకరించాలి. ముఖ్యంగా రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్రలో విద్య, ఆరోగ్యపరిస్థితులపై పూర్తిగా దృష్టిపెట్టాలి. హైదరాబాద్ తరహా కేంద్రీకృత అభివృద్ధి అనే పొరపాటు మరోసారి చేయకూడదు” అని మహేంద్రదేవ్ వివరించారు. ■

లోక్ సత్తా పార్టీ తెలంగాణ కో-కన్వీనర్ వి. విజయేందర్ రెడ్డి అకాల మరణంతో లోక్ సత్తా పార్టీ తన సంతాపాన్ని తెలియజేసి, 2 లక్షల రూపాయలను చెక్ ను సోల్కర్ రెడ్డి ద్వారా వారి కుటుంబానికి అందజేస్తున్న లోక్ సత్తా పార్టీ నేతలు

అప్పీలలలో రాష్ట్రాలు - అరచేతిలో స్వర్గాలు నేలవిడిచి సామీ చేస్తున్న ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు

- డి.వి.వి.యస్. వర్మ

ఎన్నికలంటే పార్టీ నేతలకు పూనకం వస్తుంది. గెలవడంకోసం ఏమైనా చెయ్యాలన్న తలంపు వస్తుంది. వరాల జల్లులు కురిపిస్తారు. ఉచితాలు ప్రలోభాలు వరదలై పారిస్తారు. 'అత్త సొమ్ము అల్లుడు దానం' చేసినట్లు ప్రజల పన్నుల సొమ్ముకు తామే హక్కుదారులమైనట్లు వ్యవహరిస్తారు. ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలు, ప్రకటనల రూపంలో ప్రభుత్వ ఖజానాతో ప్రజల ఓట్లు కొనుగోలు చేసే తప్పుడు రాజకీయానికి పట్టం కడతారు. 2014 ఎన్నికల్లో అటు తెలంగాణా రాష్ట్రంలో ఇటు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం అధికారంలోకి వచ్చిన తెరాస, తెదేపాలు చేసిందదే. రాష్ట్ర విభజన జరిగిన నేపథ్యంలో రెండు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇప్పటికీ కూడా వాస్తవిక దృక్పథాన్ని చేపట్టకుండా ఒకరు బంగారు తెలంగాణా పేరుతో మరొకరు స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ పేరుతో కొత్త కొత్త వాగ్దానాలతో ఊహా స్వప్నాలను సృష్టిస్తున్నారు. ఎన్నికల వాగ్దానాలు గుదిబండల్ని అనాయాసంగా అధిగమిస్తామంటూ ప్రగల్భాలు పలుకుతున్నారు. కాని రెండు

రాష్ట్రాల ఆర్థిక స్థితి దీనికి భిన్నంగా వుంది. 2013-14 సంవత్సరంలో మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కి (రెండు రాష్ట్రాలకు కలిపి) రెవెన్యూ ఆదాయం 72,443 కోట్లు. ఇందులో తెలంగాణాకి 50,000 కోట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కి 22,443 కోట్లు. రెవెన్యూ ఆదాయంగా వుంటుంది.

పోతే రెండు రాష్ట్రాలు ఈ సంవత్సరమే తీర్చాల్సిన అప్పులు 25, 972 కోట్లు. దీనికి తోడు వడ్డీలుగా చెల్లించాల్సింది 14,519 కోట్లు. ఇవి కాకుండా జీతాల ఖాతా కింద 34, 970 కోట్లు. పెన్షన్లకు 14,209 కోట్లు. ఇతర ఖాతాల కింది 3,434 కోట్లు, నిర్వహణ వ్యయం కింద 1796 కోట్లు. బియ్యం సబ్సిడీకి 3000 కోట్లు, విద్యుత్ సబ్సిడీకి 5,700 కోట్లు చెల్లించుకోవాలి. ఈ మొత్తాలన్నీ కలిపి చూస్తే 1లక్ష కోట్లు దాటుతున్నది. వీటి పంపిణీ ఎలా జరిగినా రెండు రాష్ట్రాలు లోటులోనే వుంటాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు రెవెన్యూ లోటు 15,900 కోట్లుగా తేల్చారు. తెలంగాణా రాష్ట్రం కూడా లోటు బడ్జెట్ లోనే వుంటుంది.

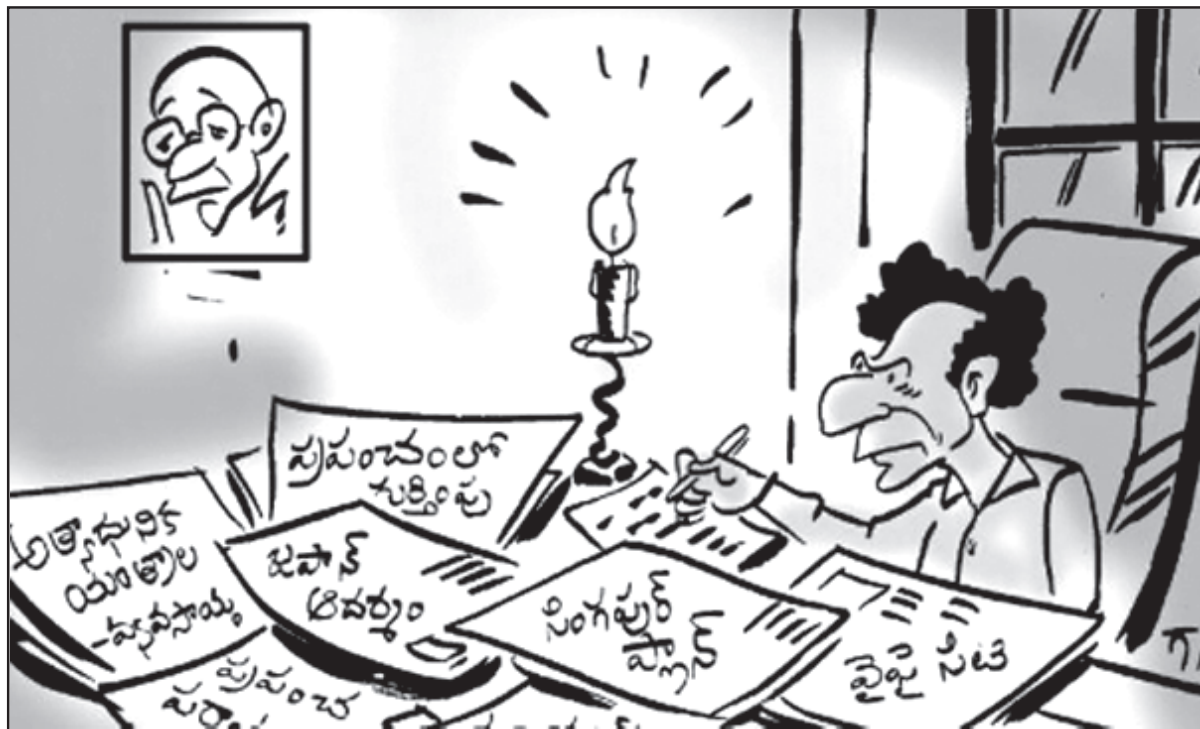
ఈ పరిస్థితిలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం తరపున కెసిఆర్ చేసిన ప్రకటనల మేరకి రైతుల రుణమాఫీకి 19000 కోట్లు, యస్.సి,యస్.టి, మైనారిటీలకు ప్రకటించిన 1లక్ష కోట్లు ప్రతి నియోజకవర్గానికి 1 లక్ష ఎకరాలకు నీరిచ్చే పథకాలు, ఉద్యోగులకు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సమానంగా వేతనాలు, అదనంగా ఇంక్రిమెంట్లు ఇలా రోజురోజుకీ ఆ జాబితా పెరుగుతూనే వుంది. మరోపక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చంద్రబాబు వాగ్దానాల ప్రకారం రుణమాఫీలకు 54,000 కోట్లు (రైతు-మహిళ-వేనేత) వివిధ రకాల అప్పులకి మరో 3000 కోట్లు - 40 లక్షల నిరుద్యోగులకు భృతిగా ఇవ్వాలని మొత్తం అందరికీ 1000 రూపాయలుగా పెన్షన్ పథకం కోసం చేసే ఖర్చు ఇవిగాక బి.సిలకు, కాపులకు ఇస్తామని ప్రకటించిన 15000 కోట్లు ఇలా బాబు జాబితా చాంతాడులా సాగుతున్నది. వాస్తవాలు ఇలా వుంటే ఈ పరిస్థితిని ఎదుర్కొనడానికి వీరిద్దరూ అనుసరిస్తున్న మార్గాలు ఒకటి తర్వాత మరొకటి బెడిసి కొడుతున్నాయి.

రుణమాఫీలకు సహకరిస్తుందని రిజర్వు బ్యాంకు మీద ఆశలు పెట్టుకున్నారు. రుణమాఫీయాల దేవుడెరుగు కనీసం రీషెడ్యూల్ చెయ్యడానికి కూడా అవకాశం లేదని రిజర్వుబ్యాంకు తేల్చి చెప్పింది. ముందుగా ఐదేళ్లకు రీషెడ్యూల్

చెయ్యడానికి రిజర్వుబ్యాంకు అంగీకరించిందని ప్రకటించారు. దానిని 7 సంవత్సరాలకు పెంచమని కోరినట్లు దీనిపై త్వరలోనే అంగీకారం కుదరబోతున్నట్లు వెల్లడించారు. రిజర్వుబ్యాంకు దీనికి భిన్నంగా స్పందించింది. అతివృష్టి, అనావృష్టిని అడ్డంగా పెట్టుకొని రీషెడ్యూల్ను సాధించాలని మరో ప్రయత్నం చేశాయి. దానికి తగిన అర్హతలు కూడా రాష్ట్రం మొత్తానికి లేదని రిజర్వుబ్యాంకు స్పష్టం చేసింది. కనీసం కొన్ని ప్రాంతాలకైనా దానిని వర్తింప జెయ్యాలన్న ప్రయత్నాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలున్నాయి.

మరోప్రయత్నం కేంద్రం నుండి ప్రత్యేక నిధులు పొందాలని దానికి ఒత్తిడి తేవాలని ఇరు రాష్ట్రాలు ప్రయత్నించాయి. తన ఆర్థిక స్థితిని చక్కదిద్దుకునే స్థితిలో వున్న కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఆర్థిక క్రమశిక్షణకు కఠిన చర్యలు తీసుకోక తప్పదని ప్రకటించిన కేంద్రప్రభుత్వం ఈ ప్రతిపాదనను నిర్వ్వంధంగా తిరస్కరించింది. రుణమాఫీలకు ఒక్క రూపాయి కూడా ఇచ్చేది లేదని, అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల బాధ్యతని, వారు చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చడం తమ పని కాదని, ఇలా ఒకచోట సందు ఇస్తే అన్ని రాష్ట్రాలు ఇలాంటి వాగ్దానాలే చేస్తాయని అందుచేత దీనిని అంగీకరించబోమని తేల్చి చెప్పింది.

ఇక బహిరంగ రుణాల నమీకరణకు వీలుగా

యఫ్.ఆర్.బి.యం. చట్టాన్ని తమ రాష్ట్రాలకు సడలించాలన్న ప్రతిపాదన పట్ల సానుకూలంగా స్పందించకపోగా ఆ చట్టాన్ని మరింత కఠినంగా అమలు చేస్తామని కేంద్రం ప్రకటించింది.

ఈ పరిస్థితులలో తమ రుణమాఫీ పథకాలకు ప్రయోగించిన అన్ని చిట్కాలు విఫలం కావడంతో కెసిఆర్ అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని నిర్వహించారు. తగిన నిధుల సమీకరణకు మార్గాలను సూచించాలని కోరారు.

అలాగే చంద్రబాబునాయుడు ఏ పరిస్థితులలోనూ వాగ్దానాలను అమలు చేస్తామని మనసుంటే మార్గం వుంటుందని ప్రకటించారు. త్వరలో ఈ రెండు రాష్ట్రాలకీ పూర్తిస్థాయి బడ్జెట్లు రానున్నాయి. నిజానికి ఈ నేతలు తమ వాగ్దానాలు అమలుకు బడ్జెట్లో తగిన కేటాయింపులు చెయ్యాలి. అందుకు రకరకాల మార్గాలున్నాయి. బడ్జెట్లో ఇలాంటి కేటాయింపులు చెయ్యాలంటే ఆర్థిక క్రమశిక్షణ పాటించే కఠిన నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి. తమ వాగ్దానాలు నెరవేర్చడానికి తగిన మొత్తంలో పన్నులను విధించాలి. పన్నులు వేసే హక్కు ప్రభుత్వాలకి వుంది. తాము చేసే పనిని సమర్థించుకోగలిగితే ప్రజలు పన్నుల భారాన్ని భరించడానికి సిద్ధం అవుతారు. కాని అలాంటి ధైర్యం వీరికి లేదు.

పన్నులు వేసి సమర్థించుకునే స్థితి లేకపోతే కొన్ని శాఖలకు కోతలు పెట్టి ఆ నిధుల్ని తమ వాగ్దానాలకు వినియోగించాలి. సబ్సిడీల మీద కోత విధించాలి. ప్రణాళికేతర వ్యయాన్ని తగ్గించడానికి నిర్దిష్ట చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇవేమీ వీరు చెయ్యగల స్థితి కనిపించడం లేదు. ఎందుకంటే తాము ప్రకటించిన ఉచితాల ఊబి నుండి ఎవరికీ నొప్పి కలిగించ కుండా బైటపడాలని భావిస్తున్నారు. అందుకే వీరు తమ అధికార పరిధిలో, తమ ప్రభుత్వాల ఆదాయం పరిధిలో, తమ బడ్జెట్లు పరిధిలో ఈ సమస్యకు పరిష్కారం వెదికే సాహసం చెయ్యడం లేదు. అదే చేస్తే ఈ పార్టీల ఎన్నికల వాగ్దానాల సెగ ఇతర వర్గాల ప్రజల మీద పడుతుంది. అదే వారి అధికార పతనానికి దారి తీస్తుంది.

ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు కూడాబలుక్కుని ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినట్టుగా ఒకే మార్గాన్ని ఎంచుకున్నారు.

తమ తమ అనుచిత ఉచితాలకు ప్రభుత్వం ఆస్తులను అమ్మి ఆ డబ్బుతో వాగ్దానాలను నెరవేర్చాలన్న ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. ఒక దెబ్బకు రెండు ప్రయోజనాలన్నట్టు ఒక

పక్క తమ వాగ్దానాలు నెరవేర్చిన కీర్తి దక్కుతుంది. మరొక పక్క ఎవరి మీద ప్రత్యక్షంగా భారం పడకుండా నిధులు సమకూరతాయి. అందుకే ఈ మార్గాన్ని ఎంచుకున్నారు.

తెలంగాణాలో విలువైన ప్రభుత్వ భూములున్నాయి. వాటిని అమ్మితే కోట్ల రూపాయల నిధులు వస్తాయి. కాస్త కారుచౌకగా ఇస్తే వేల కోట్లు ఒక్కసారే వచ్చే అవకాశాలు కూడా వున్నాయి. మరోపక్క ఆంధ్రప్రదేశ్లో చంద్రబాబు కన్ను ఎర్రచందనం నిల్వల మీద, ఖనిజ సంపద మీద పడింది. వాటి అమ్మకాలకు, లీజులకు, సెస్సులకు ఆయన ద్వారాలు తెరిచారు. ఇది పూర్తిగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల భ్రష్ట రాజకీయానికి ఆర్థిక అనైతికతకీ అద్దం పడుతుంది. ప్రభుత్వ ఆస్తులను అమ్మకూడదా? గతంలో అమ్మకాలు జరగలేదా? అన్న ఎదురుప్రశ్నలు రావడం సహజం. మన స్వంత ఆస్తుల లాగే ప్రభుత్వ ఆస్తుల అమ్మకం తప్పు కాదు. అయితే ఈ ఆస్తుల అమ్మకం ద్వారా వచ్చిన ఆదాయాన్ని, లేదా సహజ వనరుల పై రకరకాల రూపాలలో వచ్చే పన్నేతర ఆదాయాన్ని దేనికి వినియోగించాలన్నదే అసలు ప్రశ్న.

ఇప్పటికే మన రాష్ట్రాల బడ్జెట్లలో ప్రణాళికావ్యయం భారీగా తగ్గిపోతున్నది. సంక్షేమం పేరుతో ఓటు బ్యాంకు రాజకీయానికి అనుగుణమైన పథకాలే ప్రత్యక్షమౌతున్నాయి. అప్పులు తెచ్చినా, ఆస్తులు అమ్మినా తిరిగి పెట్టుబడుల మదుపుగా అవి మారడం లేదు. అందుకే బడ్జెట్లో పెట్టుబడుల మదుపుకు పెడుతున్న శాతం తగ్గిపోతున్నది. ప్రభుత్వ ఆస్తుల నుండి, సహజవనరుల నుండి లభించే పన్నేతర ఆదాయాన్ని పూర్తిగా కొత్త ఆస్తుల పెట్టుబడులుగా మారాలి. సరికొత్త ఆదాయానికి, గతానికంటే మించిన ఫలితాల సాధనకు వినియోగపడాలి. ఆస్తుల అమ్మకం అభివృద్ధి కోసం వినియోగపడాలి. పార్టీల వాగ్దానాలకు, ఉచితాలకు, ప్రలోభాలకు ప్రభుత్వ ఆస్తుల అమ్మకాలు, సహజవనరుల దుర్వినియోగం రాజకీయంగా అనైతికమైంది.

ఎన్నికల్లో పార్టీలు కేవలం ఓట్లకోసం చేసిన అనైతిక చర్యల కోసం ఆస్తులు అమ్మే మరో అనైతిక చర్యకు దారి తియ్యడం కంటే దారుణం మరొకటి వుండదు. అలాంటి దారుణమైన అనైతిక చర్యలకే ఈ ప్రభుత్వాలు తలపడ్డాయి. భవిష్యత్తుకు ఇదే మార్గం అవుతుంది. అప్పుడు పాలకులు చల్లగా వున్నా ప్రభుత్వ ఆస్తులు కరిగిపోతాయి. ■

కేంద్ర పర్యవేక్షణలో పది ఏపీ ప్రాజెక్టులు

- వీటి అంచనా వ్యయం రూ.76,436 కోట్లు
- రాష్ట్రానికే వచ్చి అనుమతులు ఇవ్వనున్న పీఎంజీ

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పది ప్రతిష్ఠాత్మక ప్రాజెక్టుల అనుమతులు కేంద్ర ప్రభుత్వం నేరుగా పర్యవేక్షించనుంది. దాదాపు రూ. 76,436 కోట్ల విలువ చేసే ఈ ప్రాజెక్టులకు అనుమతులు ఇచ్చే బాధ్యతను తీసుకుంటుంది. అనుమతుల కోసం సంబంధిత అధికారులు ఢిల్లీకి వెళ్లనవసరం ఉండదు. కేంద్ర మంత్రివర్గంలోని ప్రాజెక్టు పర్యవేక్షణ బృందం (పీఎంజీ) అధికారులు రాష్ట్రానికి వచ్చి పరిస్థితిని తెలుసుకుంటారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ విభాగాల నుంచి రావాల్సిన ఆమోదాలు ఇవ్వడంతో పాటు, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య సమన్వయంతో వాటికి అనుమతులు లభించేలా చూస్తారు. ఆన్లైన్ లోనే అనుమతులు లభిస్తాయి. ఇటీవల రాష్ట్రానికి వచ్చిన పీఎంజీ బృందం ఆయా ప్రాజెక్టులపై సమీక్ష నిర్వహించింది.

లభిస్తుంది. ఏటా 5 ఎంఎంటీపీఏ గ్యాస్ అందుబాటులోకి వస్తుంది. తద్వారా రాష్ట్రంలోని గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్తు పరిశ్రమలు, యూరియా పరిశ్రమలకు ఉపశమనం కలుగుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం 2500 మెగావాట్ల విద్యుత్తు ఉత్పత్తికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది.

రెండు ప్రాజెక్టులకు తొలగిన అడ్డంకులు: ఏపీ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాల మేరకు కేంద్రం గుర్తించిన పది ప్రాజెక్టుల్లో రెండు ప్రాజెక్టులకు అడ్డంకులు తొలగిపోయాయి. కాకినాడ వద్ద ఎఫ్ఎస్ఆర్ యూ ప్రాజెక్టులో షెల్ కంపెనీకి 26 శాతం వాటాపై గత కొంతకాలంగా గందరగోళం నెలకొంది. నూతన ప్రభుత్వం ఏర్పాటైన నెల రోజుల్లోనే సమస్యకు పరిష్కారం లభించింది. ఎఫ్ఎస్ఆర్ యూ ప్రాజెక్టులో షెల్ కు 26 శాతం వాటాపై ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుని ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. దాదాపు రూ.5వేల విలువైన ఈ ప్రాజెక్టు అమలైతే రాష్ట్రానికి భారీ లబ్ధిచేకూరనుంది. పరిశ్రమలు, విద్యుత్తు సంస్థలకు అవసరమైన గ్యాస్ లభ్యత పెరుగుతుంది. తక్కువ ధరలో, పర్యావరణహిత గ్యాస్ దిగుమతి చేసుకునేందుకు వీలు కలుగుతుంది. తొలుత ఏడాదికి 3.5 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల గ్యాస్ దిగుమతికి అవకాశం

గంగవరం పోర్టు వద్ద వాటర్ ఫ్రంట్ ఛార్జీలపై వివాదం కూడా ముగిసింది. ఈ ఛార్జీలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే వసూలు చేయాలని నిర్ణయించింది. ప్రభుత్వ నిర్ణయంతో గంగవరం వద్ద ఎల్ఎన్జీ టెర్మినల్ ఏర్పాటుతో రానున్న మూడున్నరేళ్లలో రూ.20-25వేలకోట్ల వ్యాపారం జరిగేందుకు అవకాశం లభించింది. మిగతా ప్రాజెక్టులు కూడా వెంటనే అమల్లోకి తీసుకువచ్చేందుకు నిరంతరం పర్యవేక్షిస్తుంటామని కేంద్ర పీఎంజీ అధికారులు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులకు తెలిపారు. ■

పీఎంజీ పరిధిలోని ప్రాజెక్టులివే.		
ప్రాజెక్టు	కేంద్ర ప్రభుత్వ శాఖ	విలువ (రూకోట్లలో)
హిందూజా జాతీయ వనరు కార్పొరేషన్	ఇందన	5545
జీఎన్డబ్ల్యూ స్టీల్ ప్లాంటు ద్వారణ (10ఎంటీపీ-18ఎంటీపీ)	ఉత్పత్తి	15300
ఆన్ రౌల్ అల్యూమినియం లిమిటెడ్	గనులు	4608
పెట్రోనెట్ ఎల్ఎన్జీ గంగవరం	పెట్రోలియం	5000
ఎస్సార్ స్టీల్ ఇండియా (విశాఖ)	ఉత్పత్తి	5150
ఆశీనాద్ రేగ్యూస్ ప్రాజెక్టు (షెల్)	పెట్రోలియం	5000
వీటీసీ పెర్మిట్టెడ్ కెమికల్స్	ఎరువులు	17178
మల్లవరం-లియారా-లోపాల్-విజయపూర్ సైన్లైను	పెట్రోలియం	7255
జీఎన్ఎస్-డినడయాల్ (పశ్చిమ) ఆదివృద్ధి ప్రాజెక్టు	పెట్రోలియం	9000
ఆంధ్రప్రదేశ్ పేపర్ దిర్సో లిమిటెడ్	పరిశ్రమలు	2400

ఉత్పత్తి వ్యయానికి, మద్దతు ధరకు పొంతనే లేదు

ధాన్యం రైతులకు మిగిలేది క్వింటాలుకు రూ.134

సహకరించని ప్రకృతి... మార్కెట్ మాయాజాలం...

అడుగుడుగునా ప్రతికూలతలు... ఆటుపోట్లు! ఇన్ని కష్టాలకు ఎదురీది, పడుతూ లేస్తూ అందరికీ అన్నం పెట్టే అన్నదాతను కేంద్ర ప్రభుత్వ వైఖరి మరింత దెబ్బతీస్తోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారమే... ఉత్పత్తి వ్యయంతో పోల్చితే మద్దతు ధర 'తీసికట్టు' గా తయారైంది. ఈ సంవత్సరం క్వింటాలు ధాన్యంపై మద్దతు ధర కామన్ వెరైటీకి రూ.50, ఏ-గ్రేడ్ ధాన్యానికి రూ.55 మాత్రమే పెంచింది. తూతూ మంత్రంగా ఆ తంతు ముగించింది. దీంతో... కామన్ వెరైటీ మద్దతు ధర రూ.1360, గ్రేడ్-ఏ రకం ధర రూ.1400కు పెరిగింది. కానీ, కేంద్రం ప్రభుత్వం తేల్చిన లెక్కల ప్రకారమే చూసినా... క్వింటాలు ధాన్యం ఉత్పత్తికి రైతు పెట్టే ఖర్చు రూ.1266. అంటే... రైతుకు మిగిలేది కేవలం 134 రూపాయలు! ఎండా, వాన, చలి లెక్కచేయక ధాన్యం పండించే రైతుకు క్వింటాల్ కు మిగిలేది అదే! ఈ గణాంకాలు ప్రైవేటు సంస్థలో, వ్యక్తులలో చెప్పినవి కావు! స్వయంగా... కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖకు అనుబంధంగా ఉండే 'కమిషన్ ఫర్ అగ్రికల్చర్ కాన్స్ట్రైన్డ్ ప్రైస్' తేల్చి చెప్పిన విషయం. ఆయా రాష్ట్రాల్లో హెక్టారుకు ఎన్ని క్వింటాళ్ల ధాన్యం దిగుబడి వస్తుందో జాతీయ స్థాయిలో కేంద్రం గణాంకాలు తయారు చేస్తుంది. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో సగటున హెక్టారుకు 31 క్వింటాళ్లుగా తేలింది. అంటే ఎకరాకు దిగుబడి 16 బస్తాలు (బస్తా 75 కేజీ చొప్పున) లేదా 12.4 క్వింటాళ్లు. ఈ సీజన్ (2014-15)లో ధాన్యం క్వింటాలుకు ఉత్పత్తి వ్యయం రూ.1266 అవుతుందని సీపీసీపీ లెక్కించింది. పెరిగిన ఎరువులు, పురుగు మందులు, కూలీ రేట్లు, డీజిల్ ధర... ఆయా అంశాలను అధ్యయనం చేసి శాస్త్రీయంగా లెక్కించి మరీ ఉత్పత్తి వ్యయం ఇంత అని తేల్చింది. కానీ... కేంద్ర ధరల నిర్ణాయక కమిషన్ మాత్రం పెరిగిన ఉత్పత్తి వ్యయాన్ని లెక్కలోకి తీసుకోలేదు. 'తనదైన శైలి' లో మద్దతు ధరను లెక్కించి... కామన్ వెరైటీకి రూ.1360, గ్రేడ్-ఏ రకానికి

రూ.1400 మద్దతు ధర సరిపోతుందని పేర్కొంది. కేంద్రం కూడా ఇందుకు అంగీకరించింది. వెరసి... రైతుకు క్వింటాలుకు రూ.134 లాభం సరిపోతుందని తేల్చేసింది. కొన్ని రాష్ట్రాల్లో స్థానిక పరిస్థితులు, కూలీ రేట్లు, ఇతరాలను బట్టి క్వింటాలు ధాన్యం ఉత్పత్తికి అయ్యే ఖర్చు రూ.1266 కన్నా ఎక్కువ కూడా కావచ్చు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు సైతం ధాన్యం ఉత్పత్తి వ్యయం బాగా పెరిగిందని వ్యవసాయశాఖపై విడుదల చేసిన శ్వేత పత్రంలో ఇటీవల పేర్కొన్నారు. 2004లో హెక్టారుకు రూ.22,461 కాగా, 2014నాటికి అది రూ.65,534 అయిందన్నారు. అంటే పదేళ్లలో ఉత్పత్తి వ్యయం 292 శాతం పెరిగినప్పటికీ... మద్దతు ధర మాత్రం ఆ స్థాయిలో పెరగలేదని తెలిపారు.

దేశంలో 60 శాతంపైగా ఆహార పంట వరే. చైనా తర్వాత ప్రపంచంలో భారత్ దేశమే ఎక్కువగా వరి పండిస్తోంది. అలాంటి వరిపైనే కేంద్రం వైఖరి ఈ విధంగా ఉండటాన్ని వ్యవసాయశాఖ ఉన్నతాధికారులు సైతం ఆక్షేపిస్తున్నారు. మద్దతు ధర, ఉత్పత్తి వ్యయం కన్నా కనీసం రూ.800 ఎక్కువగా ఉంటేనే రైతు కష్టానికి కొంతైనా న్యాయం జరుగుతుందని చెబుతున్నారు. ఏటా ఆయా పంటల మద్దతు ధర నిర్ణయించే ముందు ఆయా రాష్ట్ర రైతు సంఘాలు, మంత్రులు, ఎంపీలు కేంద్రాన్ని కలిసి పరిస్థితి వివరించాలని రైతు నేతలు పేర్కొంటున్నారు. ■

బెల్టుషాపుల్లో మద్యం - ఆగేవాళ్లు చింపేస్తున్నారు

1,454 కేసుల్లో పట్టుబడినవి మూడు దుకాణాలే

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బెల్టు షాపులపై నిషేధం ఉన్నా. మద్యం దుకాణాల యజమానులు వాటిని ప్రోత్సహిస్తూ ఎక్సైజ్ శాఖకు నవాల్ విసురుతున్నారు. బెల్టుషాపుల నిర్వాహకులు పట్టుబడినా తమ ప్రమేయం బయటపడకుండా తప్పించుకోవడానికి వ్యూహాత్మకంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. మద్యం సీసాలపై ఉండే కాగితపు లేబుళ్లను తొలగించి ఆధారాలు దొరక్కండా గొలుసు (బెల్టు) దుకాణాలకు మద్యం సరఫరా చేస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో ఇప్పటివరకు 1,454 బెల్టుషాపులపై కేసులు నమోదు చేసిన ఎక్సైజ్ అధికారులు.. వీటిని ప్రోత్సహిస్తున్న మద్యం దుకాణాల (రిటైలర్లు) పై కనీస స్థాయిలో కూడా చర్యలు తీసుకోలేకపోతున్నారు. కేవలం మూడు దుకాణాల లైసెన్సులనే సస్పెండ్ చేయగలిగారు.

జూలై 1 నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొత్త మద్యం దుకాణాలొచ్చాయి. బెల్టుషాపులపై నిషేధం నేపథ్యంలో ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ అధికారులు దాడులు చేస్తున్నారు. జూలై 28తేదీకి 1,454 కేసులు నమోదుచేశారు. 1382 మందిని అరెస్టుచేసి, 582 లీటర్ల ఐఎంఎఫ్ఎల్ మద్యాన్ని, 1,824 లీటర్ల బీరును స్వాధీనం చేసుకున్నారు. బెల్టు దుకాణాలను ప్రోత్సహిస్తున్నందుకు సంబంధిత రిటైలర్ల (మద్యం దుకాణాల)పై నిబంధనల మేరకు చర్యలు తీసుకోవాలి. పట్టుబడిన మద్యం ఏ దుకాణం నుంచి వచ్చిందో ఆ వైన్ షాప్ ను గుర్తించి తొలుత లైసెన్సును సస్పెండ్ చేయాలి. పూర్తివిచారణ తర్వాత అనుమతిని రద్దుచేయాలి. కానీ ఇప్పటివరకు కర్నూలు, గుంటూరు, చిత్తూరు జిల్లాల్లో ఒక్కో దుకాణం లైసెన్సును మాత్రమే సస్పెండ్ చేశారు.

దుకాణాల యజమానులు బెల్టు దుకాణాలకు సరఫరా చేస్తే- మద్యం పట్టుబడ్డప్పుడు సీసాలపై ఉండే లేబుల్ ద్వారా వివరాలు బయటపడతాయి. తద్వారా బెల్టుదుకాణాలకు సరఫరా చేస్తున్న మద్యం దుకాణాలపై చర్యలు తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీన్ని పసిగట్టి చాలామంది మద్యం దుకాణాల యజమానులు మద్యం సీసాలపై లేబుళ్లు తొలగించి బెల్టుషాపులకు సరఫరా చేస్తున్నారని ఉన్నతాధికారి ఒకరు తెలిపారు. లేబుళ్లు లేనికారణంగానే మద్యం దుకాణాలపై చర్యలు తీసుకోలేకపోతున్నామని వివరించారు. మరోవైపు కిందిస్థాయిలో కొంతమంది అధికారులు, సిబ్బంది కూడా బెల్టుషాపులు, వాటిని ప్రోత్సహిస్తున్న మద్యం దుకాణాల విషయంలో మెతక వైఖరితో వ్యవహరిస్తున్నారన్న విమర్శలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. బెల్టు దుకాణాలపై అత్యధికంగా విశాఖపట్నంలో 229, శ్రీకాకుళంలో 133, విజయనగరం 126, కృష్ణాలో 177, కర్నూలులో 159 కేసులు నమోదయ్యాయి. ■

డిస్టిలరీలోనే మద్యం సీసాలపై ఎక్సైజ్ అడిహెసివ్ లేబుల్ (ఈఏఎల్ - కాగితపు లేబుల్) వేస్తారు. మద్యం సీసాలు ఇక్కడి నుంచి ఏపీబీసీఎల్ డిపోలకు వెళ్లక వివరాలు నమోదవుతాయి. డిపోలనుంచి కేస్ (మద్యం సీసాలు)లు ఏ షాప్ కు వెళ్లాయన్నది వాటి నెంబర్లను పర్మిట్ బిల్లులో నమోదుచేస్తారు. మద్యం

మల్లాది సుబ్బమ్మ జీవిత సంగ్రహం

మల్లాది సుబ్బమ్మ స్త్రీవాద రచయిత్రి, హేతువాది మరియు స్త్రీ స్వేచ్ఛ పత్రిక సంపాదకురాలు. ఎం.వి.రామమూర్తి గారి భార్య.

సుబ్బమ్మ 1924 ఆగస్టు 2 వ తేదీ న గుంటూరు జిల్లా రేపల్లె తాలూకా పోతార్రంక లో జన్మించారు. “కేవలం పిల్లల్ని కంటూ, ఇంటి పనులు చేసుకొంటూ, అత్తమామల అదుపాజ్ఞలలో జీవించడమే నా కర్తవ్యమా?” అని ప్రశ్నించిన స్త్రీవాది. కుల నిర్మూలన, ఛాందస వ్యతిరేక పోరాటం, మూఢవిశ్వాస నిర్మూలన, స్త్రీ జనోద్ధరణ, కుటుంబ నియంత్రణ, స్త్రీ విద్యకోసం కృషి చేశారు.

ఆచార్య సి.నారాయణరెడ్డి ఈమెను గురించి “వాలునుబట్టి గాలిని బట్టి సాగిపోయిన వ్యక్తికాదు” అన్నారు. ఈవిడకు బాపట్ల వాస్తవ్యులైన మల్లాది వెంకట రామమూర్తి తో వివాహం జరిగింది. వీరికి నలుగురు పిల్లలు. ఈవిడ చదువుకోవడానికి అత్తమామలు వ్యతిరేకించారు. కానీ, భర్త సహకారంతో ఇంట్లోనే విద్య నేర్చి మెట్రిక్ కి కట్టారు. వరుసగా పి.యు.సి., బి.ఎ., కూడా చదివి, కుటుంబ నియంత్రణ ప్రచారకురాలిగా కొన్నేళ్లు ఉద్యోగం చేశారు.

బాపట్లలో అయిదేళ్లు స్త్రీ హితైషిణీ మండలి కార్యదర్శిగా, బాలికా పాఠశాలకు మేనేజరుగా, శారదా మహిళా విజ్ఞాన సమితికి అధ్యక్షురాలిగా పనిచేస్తూ ప్రత్యేక ఆంధ్ర ఉద్యమంలో దిగారు. 1970లో విజయవాడ లో వికాసం అనే పత్రిక స్థాపించి పదేళ్లు నడిపారు. ఫిలిం సొసైటీకి చైర్మన్ అయ్యారు. 1978లో లండన్ లో జరిగిన ప్రపంచ చ్యూమనిస్టు సభల్లో పాల్గొన్నారు. 1980లో మహిళాభ్యుదయం అనే సంస్థను స్థాపించారు. అభ్యుదయ వివాహ వేదిక ద్వారా అతి తక్కువ ఖర్చుతో రెండు దండలు, రెండు ఫోటోలతో ఆదర్శ వివాహాలు జరిపించారు.

మహిళాభ్యుదయ గ్రంథాలయం, కుటుంబ సలహా కేంద్రం, స్త్రీ విమోచన శిక్షణ కేంద్రం, వరకట్న హింసల దర్మాస్తు సంఘం, స్త్రీల హక్కుల పరిరక్షణ కేంద్రం, శ్రామిక మహిళాసేవ, సుబ్బమ్మ పెల్లెర్, మల్లాది సుబ్బమ్మ ట్రస్టు ద్వారా మహిళలకు సేవ చేశారు. “వికాసం” తర్వాత “స్త్రీ స్వేచ్ఛ” అనే మాస పత్రికకు సంపాదకురాలిగా ఉన్నారు. మహిళాభ్యుదయ

పురస్కారం” నెలకొల్పారు. 1979 నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ హేతువాద సంఘానికి, 1989 నుంచి అఖిలభారత హేతువాద సంఘానికి ఉపాధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. అరవైకి పైగా రచనలు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మహిళోద్యమం- మహిళా సంఘాలు 1960-1993 అనే పుస్తకం పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఉత్తమ గ్రంథం అవార్డు పొందింది. సంఘసేవకు గాను ఎమ్.ఎ.థావుస్ నేషనల్ హ్యూమన్ రైట్స్ అవార్డుపొందారు. మల్లాది సుబ్బమ్మ మహిళా ఒకేషనల్ జూనియర్ కళాశాల ను 2000లో ప్రారంభించారు. ఆమె తన యావదాస్తిని “మల్లాది సుబ్బమ్మ ట్రస్టు” కి రిజిస్టరు చేసారు.

మరణం : మే 15 2014న మరణించారు.

నిర్వహిస్తున్న సంస్థలు 1. మహిళాభ్యుదయ సంస్థ : దీనిని 1980లో స్థాపించారు. మిగిలిన సంస్థలు దీనికి అనుబంధంగా పనిచేస్తాయి. దీనికి 100 మందికి పైగా సభ్యులు, హితుల సహాయంతో మంచి గ్రంథాలయాన్ని కూడా స్థాపించి నడిపిస్తున్నారు.

2. అభ్యుదయ వివాహవేదిక : దీనిని 1981లో స్థాపించి

ప్రేమ, కులాంతర, మతాంతర, భాషాంతర, దేశాంతర, వరకట్నరహిత మరియు విధవా వివాహాలను జరిపించి చట్ట ప్రకారం రిజిస్టరు చేస్తున్నారు.

3. కుటుంబ సలహా కేంద్రం : దీనిని 1980లో స్థాపించారు. కుటుంబ కలహాలతో సతమతమౌతున్న భార్యాభర్తలను కలపడం, వీలుకాని పరిస్థితులలో విడాకులు ఇప్పించడం, భత్యాన్ని ఏర్పాటుచేయడం, హింసాత్మకంగా మారిన వారికి చట్టపరంగా శిక్షించడం చేస్తున్నారు. దీనికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తున్నది.

4. శ్రామిక మహిళా సేవ : దీనిని బాదం రామస్వామి గారి ఆర్థిక సాయంతో 1989లో నెలకొల్పారు. దీని ద్వారా వడ్డీ లేకుండా శ్రామిక మహిళలకు చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకొనడానికి ఆర్థిక సహాయం అందజేసి నెలకు 50 రూపాయల చొప్పున తిరిగి చెల్లించే విధంగా ఏర్పాటుచేశారు.

5. స్త్రీ విమోచన శిక్షణ కేంద్రం : దీనిని 1987లో స్థాపించి స్త్రీలకు శిక్షణ శిబిరాలను నిర్వహించి వారి హక్కులు, కుటుంబ నియంత్రణ, ఓటుహక్కు, ఇతర స్త్రీల సమస్యల మీద అవగాహన కల్పించారు.

6. స్త్రీల హక్కుల పరిరక్షణ కేంద్రం : దీనిని 1989లో నార్సేపేట వారి ఆర్థిక సహాయంతో వివిధ ప్రాంతాలలోని స్త్రీలకు వారి హక్కులు గురించి చైతన్యపంతుల్ని చేయడం కోసం స్థాపించారు.

7. సుబ్బమ్మ షెల్టర్ : వివిధ సమయాలలో బాధిత స్త్రీలకు తాత్కాలికంగా ఆశ్రయం కల్పించి కొంతకాలం తర్వాత ప్రభుత్వ సంస్థలకు అప్పగించడానికోసం 1990లో స్థాపించారు.

8. వృద్ధ మహిళాశ్రమం : దీనిని 1992 సంవత్సరం నార్సింగి గ్రామంలో నెలకొల్పి బాదం సరోజాదేవి తో కలిసి దిక్కులేని వృద్ధ మహిళలకు ఆశ్రయం కల్పించి పోషిస్తున్నారు.

9. కుటుంబ నియంత్రణ సంస్థ : రాష్ట్ర కుటుంబ ఆరోగ్య సంక్షేమ శాఖ వారి ఆర్థిక సహాయంతో కొద్దిమంది సహాయంతో కుటుంబ సంక్షేమం, జనాభా నియంత్రణ మొదలైన విషయాలను తెలియజేసి శస్త్రచికిత్స కోసం పంపిస్తారు.

10. వరకట్న హింసల దర్యాప్తు సంఘం : వరకట్నం తీసుకోవడం నేరమని పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసినట్లుగా వీరికి తెలియజేస్తే ఈ సంస్థ ద్వారా కేసును నడిపిస్తారు.

11. వికాస కుటుంబ మరియు టైపింగ్ సెంటర్ : దీని ద్వారా మహిళలకు జీవనోపాధి కలిగించడం ఉద్దేశం.

12. వయోజన విద్యా కేంద్రం : అక్షరాస్యత ను వృద్ధి చేయడంలో భాగంగా దత్తాత్రేయ కాలనీలో ఈ కేంద్రాన్ని

స్థాపించి కొందరు స్వయం సేవకుల సహాయంతో వయోజనులను విద్యాపంతుల్ని చేస్తున్నారు.

ధైర్యశాలి

1986 ప్రాంతాలలో గీటురాయి వారపత్రిక వాళ్ళు హైదరాబాద్ లో ఒక సమావేశం నిర్వహించారు. మల్లాది సుబ్బమ్మ,మాలతీ చందూర్ ముఖ్య అతిథులుగా హాజరయ్యారు. తెలుగు ఇన్స్టిట్యూట్ పబ్లికేషన్ డైరెక్టర్ అబ్బాదుల్లా గారు మగ వక్రలందరికీ పూల దండలు మెడకు వేసి మాలతీ చందూర్ గారికి చేతికి ఇస్తే ఆమె తీసుకున్నారు. అలాగే మల్లాది సుబ్బమ్మగారికి చేతికి ఇవ్వబోతే ఆమె ఎదురు తిరిగి పురుషులకంటే మేము ఏమీ తక్కువ కాదు. “దండ నామెడలోనే వెయ్యండి” అని ఆదేశించి మరీ వేయించుకున్నారు. అలాగే ఈ సభలో అంతా మగవాళ్ళే కనిపిస్తున్నారు. సాయిబుల సభలకు ఆడవాళ్ళను తీసుకురాదా? అని ప్రశ్నించారు. లేదమ్మా ఆడవాళ్ళు కూడా వచ్చారు. పైన బాల్కనీలో పరదా చాటున ఉన్నారు అంటే కూడా నమ్మకుండా పరదా తొలిగించాల్సిందే అని వాళ్ళందరినీ మగవాళ్ళతో పాటు మెయిన్ హాలులోనే కూర్చోబెట్టాలనీ ప్రసంగించారు.

రచనలు

వివాహం-నేడు-రేపు 1983, వైవాహిక కుటుంబ సలహా మాతృత్వానికి మరో ముడి 1983, ప్రేమ సెక్స్ 1984 ఆడవారి సమస్యలు, ఉద్రేకాలు, తపన, కామం, మనస్తత్వాల గురించి విస్తృతంగా చర్చించిన నవల, వ్యభిచారం ఎవరి నేరం, ఏది అశ్లీలం, బానిస కాదు - దేవత కాదు, బంగారు సంకెళ్ళు, స్త్రీ విమోచన, స్త్రీ విముక్తి , స్త్రీ విముక్తి-నూతన సిద్ధాంతం , ఓ మహిళా..!! తెలుసుకో నీ హక్కులు , చీకటి వెలుగులు 1984 భార్యల్ని మానసికంగా లేదా భౌతికంగా హింసించే భర్తలతో కాపురం చేయడం కన్నా విడాకులు తీసుకోవడం మంచిది అని తెలిపే నవల. విశ్వసాహితి మాసపత్రికలో సీరియల్ గా వచ్చింది. మహిళా వికాసం -శ్రమ-ఉద్యోగం, మతధర్మ శాసనాలు-మహిళలు, హైందవం- స్త్రీలు 1986, క్రైస్తవము- స్త్రీలు, ఇస్లాం- స్త్రీలు 1984, మనం మన సంస్కృతి, ఈ దేశం నాదేనా ? 1986 కూడు, గుడ్డ, గూడు ఇవ్వలేని మన దేశంలో చెత్తకుండీల దగ్గర చెత్తను ఏరుకొని బ్రతికే అభాగినుల గురించి వివరించే నవల. హేతువాదం 1988, మూఢనమ్మకాలు నశించేదెలా? వంశాంకురం 1988 పిల్లలను కనడం, గర్భస్రావం వంటి విషయాలు స్త్రీల జన్మహక్కు అని వాదించే నవల: ఆంధ్ర భూమి వారపత్రికలో సీరియల్ గా ప్రచురించబడినది. ■

సుబ్బమ్మ నిరంతర చైతన్యశీలి - ఓల్గా

సనాతన సంప్రదాయ కుటుంబంలో 1924లో పుట్టి, పదకొండేళ్ళకు పెళ్ళి చేసుకుని, ఐదుగురు పిల్లల్ని కనిపెంచిన ఒక స్త్రీ, ఒక సామాజిక ఉద్యమకారిణిగా, స్త్రీవాదిగా మారిన క్రమమే మల్లాది సుబ్బమ్మగారి జీవితం. ఈ జీవితం ఆమె స్వయంగా నిర్మించుకున్నది. తన నిర్ణయాల ప్రకారం తన జీవితాన్ని నిన్నటి వరకూ కొనసాగించిన మల్లాది సుబ్బమ్మగారు ఇవాళ లేరు. తన జీవితంలో సగం కాలం తన చుట్టూ అల్లుకున్న ఆచారాలు సంప్రదాయాలనే ముళ్ళ పొదలను నరకటంలోనే వృధా అయిపోయిందనీ, కొంతవరకు మాత్రమే సమాజానికి ఉపయోగపడిందనీ ఆమె చెప్పుకునేవారు.

చిన్నతనంలోనే కనుపర్లి వరలక్ష్మమ్మ గారు నడిపించిన స్త్రీ విత్తెజీణీ మండలి ప్రభావం సుబ్బమ్మ మీద ఉంది. ఆ సంఘంలో పనిచేసిన అనుభవం తర్వాతి రోజుల్లో అనేక సంఘాలు పెట్టి నడపటానికి ఆమెకు ఉపయోగపడింది. 1972లో ప్రత్యేక ఆంధ్ర ఉద్యమంలో పాల్గొంటుంటే ఆమె సాంఘిక ఉద్యమాలలోకి అడుగుపెట్టారు. ప్రాంతాల మధ్య వైషమ్యాలు పెరుగుతున్నాయి. పగిలిన అద్దం ఎంత అతికించినా అతుకు అతుకే తప్ప సహజం కాలేదు. అందువల్ల విడిపోతే తప్ప పరిస్థితి చక్కబడదు. ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఇచ్చి తీరాలి” అని ఆమె ఆనాడు చీరాల సభలో మాట్లాడారు. ఇప్పుడు రాష్ట్రం విడిపోయిన సంగతి తెలిసి కొంతకాలంగా అస్వస్థతలో ఉన్న ఆమె ఏమనుకున్నారో! ఆ తర్వాత జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ప్రారంభించిన ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. ఎమర్జెన్సీలో భర్త రామ్మూర్తి గారు అరెస్టయి జైలులో ఉంటే, ఆ కాలమంతా ఎమర్జెన్సీ వ్యతిరేక భావాల ప్రచారం ఏదో ఒక రూపంలో చేస్తూనే వచ్చారు. 1979లో అభ్యుదయ మహిళా సమాఖ్యకు అధ్యక్షురాలై అనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. కూరగాయల ఎగుమతి వల్ల ఇక్కడ వాటి ధరలు పెరగటాన్ని గమనించి ఎగుమతిని నిషేధించాలని కోరుతూ జంటనగరాల మహిళా సంఘాలన్నీ కలసి చేసిన ఆందోళనలో సుబ్బమ్మ ముందు నిలచి పనిచేశారు. ఆ రోజు ఉల్లిపాయల ధర రూపాయి నుంచి మూడు రూపాయలకు పెరిగిందని ఆందోళన చెయ్యాలని పిలుపు ఇస్తే స్వచ్ఛందంగా వెయ్యిమందికి పైగా స్త్రీలు వచ్చి ఊరేగింపులో పాల్గొన్నారు. అలాంటి చైతన్యవంతమైన కాలంలో ఆ కాలాన్ని సద్వినియోగం చేస్తూ జీవించారు మల్లాది సుబ్బమ్మ.

కుల నిర్మూలనోద్యమంలో కూడా ఆమె చాలా కృషి చేశారు. కులనిర్మూలన సంఘంలో చేరి, సభలలో మాట్లాడటం, వ్యాసాలు రాయటం, ఆ సంఘం చేసే కులాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించి సహాయపడటం వంటి పనులెన్నో చేశారు. 1983లో కుల, మత ప్రసక్తిలేని వివాహాలను ప్రోత్సహించటానికి “అభ్యుదయ వివాహ వేదిక”ని స్థాపించి ఎన్నో ఆటంకాలను ఎదుర్కొంటూ కూడా కులాంతర, మతాంతర వివాహాలు జరిపిస్తూ వచ్చారు. హేతువాద

ఉద్యమంలో భాగమై ఆ చైతన్య వ్యాప్తికి దోహదం చేశారు. 1988లో రాజస్థాన్ హైకోర్టు ఆవరణలో ఆరు అడుగుల మనువు విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించారని విని సుబ్బమ్మగారు అంబేద్కర్ సంఘం వారి మీటింగులో దుష్ట మేధావి మనువు అంటూ మనుధర్మ శాస్త్రాన్ని తూర్పార బట్టారు. రాడికల్ హ్యూమనిస్టుగానూ ఆమె పనిచేశారు.

స్త్రీల సమస్యల మీద అనేక వ్యాసాలు, కథలు, నవలలు రాశారు. చాలా రాడికల్ భావాలతో ఆమె కథలు సాగేవి. వికాస కేంద్ర స్థాపన తన జీవితంలో అత్యంత ముఖ్యమైన ఘట్టమని సుబ్బమ్మ గారు చెప్పేవారు. సమస్యలలో ఉన్న స్త్రీలు ఎవ్వరైనా అక్కడికి రావచ్చుననే ధైర్యం కలిగించే ప్రయత్నం చేశారు. “నేను ఫెమినిస్టుని కాదు” అని సామాజిక ఉద్యమాలలో సేవలో, రచనలో ఉన్న చాలామంది స్త్రీలు చెప్పుకుంటున్న రోజుల్లో “నేను ఫెమినిస్టుని, హ్యూమనిస్టు ఫెమినిస్టుని” అని చెప్పుకున్న సాహసవంతురాలు సుబ్బమ్మగారు. ఆమె అత్యుత్తమ శీర్షిక కూడా “పాతివ్రత్యం నుంచి ఫెమినిజం దాకా”. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సారా వ్యతిరేకోద్యమం పెద్ద ఎత్తున సాగిన నాటికి సుబ్బమ్మ గారికి 68 సంవత్సరాలు. అయినా సారా వ్యతిరేకోద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. ప్రదర్శనల్లో, ప్రభుత్వంతో జరిపే చర్చలలో ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నారు. సభలలో తన వాగ్ధాటితో సారాపై విరుచుకు పడ్డారు.

“మల్లాది సుబ్బమ్మ బ్రస్టు” అని పెట్టి తన స్థిర చరాస్తులను పిల్లలకు కాకుండా బ్రస్టు ద్వారా సామాజిక సేవకు అందేలా చేయటం సుబ్బమ్మగారి ప్రత్యేకత. ఒకప్పుడు ఆమె నివసించిన ఇంట్లో ఇప్పుడు బాలికలకు వృత్తి శిక్షణ కళాశాల నిర్వహిస్తున్నారు. కొన్నేళ్ల క్రితం అక్కడ సుబ్బమ్మగారు తన విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించారు. జీవించి ఉండగానే ఇలా ఎందుకు చేస్తున్నారని అడిగితే- మరణించిన తర్వాత మన గురించి ఎవరు పట్టించుకుంటారు? మనం చేసిన పనులను మనమే గౌరవించుకుంటే తప్పేంటి అని అన్నారు. అప్పుడు నవ్వేశాం గానీ మన దేశ చరిత్ర నిర్మించిన స్త్రీల గురించి మనకి తెలిసినదెంత?

వారు తమ గురించి తాము కొంత శ్రద్ధ తీసుకుని ఉంటే స్త్రీల చరిత్ర ఎంత సంపన్నవంతంగా ఉండేది అనిపించినప్పుడు సుబ్బమ్మగారు చేసిన పని అర్థవంతమైనదేనేమో అనిపిస్తుంది. ఈ పురుష ప్రపంచంలో స్త్రీలు పని చేసుకుంటూ పోవటమే కాక తమ గురించి తాము చెప్పుకోవాలి. లేకపోతే ఇంత ఆధునిక కాలంలోను వారిని తేలికగా మర్చిపోతారు. భోళాగా కనిపిస్తూ, గలగలా మాట్లాడుతూ, విశ్రాంతి లేకుండా పనిచేస్తూ, నమ్మినదాన్ని నిక్కచ్చిగా చెప్తూ, దానిని ఆచరిస్తూ ఎంతటి అధికారులైనా నిర్భయంగా నిలదీస్తూ తనకున్న అవకాశాలన్నిటినీ సద్వినియోగం చేసుకున్న మల్లాది సుబ్బమ్మగారు తన సేవల ద్వారా, చరిత్రలో చిరకాలం జీవిస్తారు. ■

చేకూరి రామారావు

జన్మ నామం : చేకూరి రామారావు

జననం : 1934 అక్టోబర్ 1

ఖమ్మం లోని మధిర తాలూకా ఇల్లెందులపాడు

మరణం : 24 జూలై 2014 హైదరాబాద్ లోని హబ్బిగూడా

గుండెపోటు

నివాసం : హైదరాబాద్

ఇతర పేర్లు : చేరా

వృత్తి : సాహిత్య విమర్శకులు, భాషా పరిశోధకులు తెలుగు సాహిత్య ప్రపంచానికి విమర్శకులు, ప్రముఖ భాషా శాస్త్రవేత్త గా పిలువబడేవారు డాక్టర్ చేకూరి రామారావు. చేరా గా అందరికీ సుపరిచితులు.

ఈయన 1934 అక్టోబర్ 1న ఖమ్మం లోని మధిర తాలూకా ఇల్లెందులపాడు లో జన్మించారు.

చదువు హెచ్ ఎస్ సి వరకు మచిలీపట్నం లో చదువుకున్నారు. ఆంధ్రా విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఎంఎ(తెలుగు) చదివి, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో తుమాటి దోణప్ప ప్రోత్సాహంతో భాషా శాస్త్రంలో ఎంఎ పట్టభద్రులయ్యారు. ప్రఖ్యాత భాషా వేత్త బద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి ప్రోత్సాహంతో అమెరికాలోని కోర్నెల్ యూనివర్సిటీ నుంచి ట్రాన్స్ ఫర్మేషన్ థియరీ ఇన్ తెలుగులో అంశంపై పిహెచ్డి పొందారు.

రచనా ప్రస్థానం

ఆయన భాషపై రచించిన పలు వ్యాసాలు విమర్శకులు, సాహితీ ప్రముఖుల దృష్టినాకర్మించాయి. చేరా పీటికలు తెలుగు వెలుగుల, తెలుగు వాక్యం, ముత్యాల పదాల ముచ్చట్లు, మరోసారి గిడుగు రామ్మూర్తి, రచన రచన తత్వాన్వేషన, భాషాంతరంగం వంటి వ్యాసాలే కాక రెండుపదుల ఏటనే వచన గేయ కవితా సంపుటలు వెలువరించారు.

ఆంధ్రజ్యోతి ఆదివారంలో చేరాతలు అన్న శీర్షిక నిర్వహించడం ద్వారా తెలుగు సాహిత్య విమర్శరంగంలోకి సుడిగాలిలా దూసుకువచ్చి, సంచలనం సృష్టించారు - ఒక కొత్త విమర్శ ధోరణిని ప్రవేశ పెట్టారు. ఈయన రాసిన స్మృతికిణాంకమనే వ్యాస సంపుటికి 2002లో భారత ప్రభుత్వము కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డును బహూకరించింది.

స్మృతికిణాంకం కేంద్ర సాహిత్య పురస్కారం అందుకొన్న ఆయన ప్రముఖ దిన పత్రికల్లో చేరా శీర్షికన సుదీర్ఘ కాలం సాహితీ విమర్శనాత్మక వ్యాసాలు రచించారు. వామపక్ష భావజాలం కల చేరా ఒకరకంగా ఫెమినిస్టు ఉద్యమ సాహిత్యానికి ఆయన చేరాతలు దోహదపడ్డాయి. ఎనభై ఏళ్ల వయస్సులోనూ ఆయన నిత్యం సాంస్కృతిక సాహిత్య కార్యక్రమాలకు త్యాగరయగానభలో చివర వరకూ కొలువయ్యేవారు.

అలరించిన చేరా చేరాతలు

తెలుగు భాషా శాస్త్రంలో చేరా నూతన ఒరవడిని సృష్టించారు. “చేరాతలు” పేరుతో పత్రికలలో సుదీర్ఘకాలంపాటు ఆయన కొనసాగించిన సాహితీ కాలం అన్నివర్గాల వారిని అలరించింది. చేరా రచించిన “స్మృతి కిణాంకం” అనే వ్యాస సంపుటికి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం లభించింది. చేరా రాసిన “సాహిత్య విమర్శ” “పరామర్శ” “చేరాతలు” “రెండు పదులపైన”, “ఇంగ్లిష్-తెలుగు పత్రికా పదకోశ”, “ముత్యాల సరాల ముచ్చట్లు” “వచన పద్యం” సాహితీ ప్రియులను అలరించాయి.

చేరా చెప్పిందే “వాక్యం”

ఉంగా ఉంగాలతో మొదలుపెట్టి అమ్మ ఒడిలో మనం అలవోకగా, అప్రయత్నంగా నేర్చుకునే భాష మధురంగానే ఉంటుంది. కానీ అదే భాషను ఒక శాస్త్ర పీఠం మీద నిలబెట్టి.. శబ్దం నుంచి పదం, వాక్యం వరకూ అంగప్రత్యంగాలన్నింటినీ వినిర్మాణం చేసి అందులోని నిర్మాణ కౌశలాన్నీ, సూత్ర బద్ధతనూ విశదీకరించటం అంత తేలికైన విషయం కాదు. తెలుగు భాషాశాస్త్రం సంప్రదాయ సిద్ధాంతాల మధ్యన కూరుకుని, బాహ్య ప్రాపంచిక స్పర్శ లేకుండా సూత్రబద్ధ చట్రాల మధ్యే తిరుగుతున్న రోజుల్లో భాషా అధ్యయనంలో అంతర్జాతీయంగా వస్తున్న మార్పులను అవగతం చేసుకుని, ఆ వెలుగులో తెలుగును చూసేందుకు, చూపించేందుకు విశేష కృషి చేసిన అతి కొద్దిమందిలో ఎన్నడగినవారు ఆచార్య చేకూరి రామారావు. తెలుగునాట భాషా శాస్త్రం ఆధునికతను సంతరించుకోవటంలో ఆయన అధ్యయనాల పాత్ర చాలా ఎక్కువ. ఖమ్మం జిల్లా మధిర సమీపంలోని ఇల్లెందులపాడులో జన్మించిన చేరా అమెరికాలోని కార్నేల్ విశ్వవిద్యాలయంలో ఎంపి చదివారు. అక్కడే తెలుగు వాక్య నిర్మాణంపై పీ హెచ్ డీ చేశారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో భాషా శాస్త్ర ఆచార్యుడిగా సేవలందించారు. కాల్కత్తాలో చదువుకునే రోజుల్లోనే ఛందోవ్యాకరణాలపై అమితవైన మక్కువ చూపించిన ఆయన కార్నేల్ విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్య జెరార్డ్ కెలీ, మరో విఖ్యాత తెలుగు భాషా శాస్త్రవేత్త భద్రరాజు కృష్ణమూర్తి వంటి వారి పర్యవేక్షణలో తెలుగు వాక్య నిర్మాణంపై, దాని రీతిరివాజులపై విస్తృతంగా పరిశోధన సాగించారు. ఒక విద్వాంసుడిగా భాష ఎలా ఉండాలో ఉద్బోధించటం కాకుండా.. భాషనూ, దాని పరిణామాలనూ అధ్యయనం చేయటం మీద ఆసక్తిని పెంచుతూ, తెలుగు నాట ఆధునిక భాషా దృక్పథాన్ని ప్రాచుర్యంలోకి తేవటంలో చేరా గట్టి కృషి చేశారు. ఆధునిక భాషా శాస్త్ర రంగంలో విప్లవాత్మక మార్పులు తెచ్చిన నోమ్ ఛామ్స్కీ పరివర్తన సిద్ధాంతాన్ని తెలుగుకు

అన్వయిస్తూ ఆ వెలుగులో తెలుగును విశ్లేషించారు చేరా. ఈ పరిశోధనల సారాంశంగా ఆయన వెలువరించిన “తెలుగు వాక్యం” పుస్తకం కావటానికి నైజులో చిన్నదే అయినా ఆయనకు తెలుగునాట చిరకాలం నిలిచిపోయేంతటి పేరు తెచ్చిపెట్టింది. తెలుగుభాషపై విస్తృతంగా పరిశోధన చేసి తెలుగు లోవెలుగులు, భాషాంతరంగం, భాషానువర్తనం వంటి విలువైన గ్రంథాలను రచించారు. అయితే ఇదంతా చేరా కృషికి ఒక పార్శ్వం మాత్రమే. ప్రాథమికంగా చదువుకున్నదీ, మౌలికంగా పరిశోధనలు చేసింది భాషాశాస్త్రంలోనే అయినా సాహితీ విమర్శలో ఆయన ఒక కొత్త ఒరవడి తీసుకురావటం విశేషంగా చెప్పుకోవాల్సిన అంశం. “చేరాతలు” పేరుతో ఆయన నిర్వహించిన పత్రికా శీర్షికలో ఎన్నో కొత్త గొంతులను పరిచయం చేశారు. ఎంతోమంది సృజనశీలురను సరికొత్త కోణాల్లో చూపించారు. విమర్శ అంటే సామాన్య పాఠకులకు అతీతమైందన్న ధోరణిని చెరిపేస్తూ సాధారణ పాఠకులు సైతం విమర్శను చదివి ఉత్తేజం పొందే స్థాయికి తీసుకురావటం, విమర్శకు సరళతా, సృజనాత్మకతా జోడించటం ఆయనను సుప్రసిద్ధ సాహితీ విమర్శకుడిని చేశాయి. ఏం రాసినా దానిలో కేవలం సాంకేతిక శాస్త్ర దృక్పథమే కాకుండా అంతర్లీనంగా సాహిత్య దృష్టి కూడా కనబడటం వీరి రచనల ప్రత్యేకత. తెలుగునాట పురుడుపోసుకున్న ప్రతి సాహితీ ఉద్యమానికీ సన్నిహితంగా ఉండటం, పుంఖానుపుంఖాలుగా వెలువడే రచనల్లో మేలి ముత్యాలను తడేకంగా ఏరటం చేరా ప్రత్యేకతగా చెప్పుకోవాలి.

ఆధునిక దృక్పథానికి ప్రతీకగా నిలుస్తున్నా కూడా సంప్రదాయ సాహిత్యం పట్ల సముచిత గౌరవాన్ని ప్రకటించటం చేరాను విశిష్ట వ్యక్తిగా నిలబెట్టింది. ముఖ్యంగా భాషా రంగంలో- “బదు”, “యొక్క” వంటి ప్రయోగాలను భాషా శాస్త్రవేత్తలు నిరసిస్తున్నా వాటి ఔచిత్యాన్ని కాదనలేమని శాస్త్రబద్ధంగా వాదించి

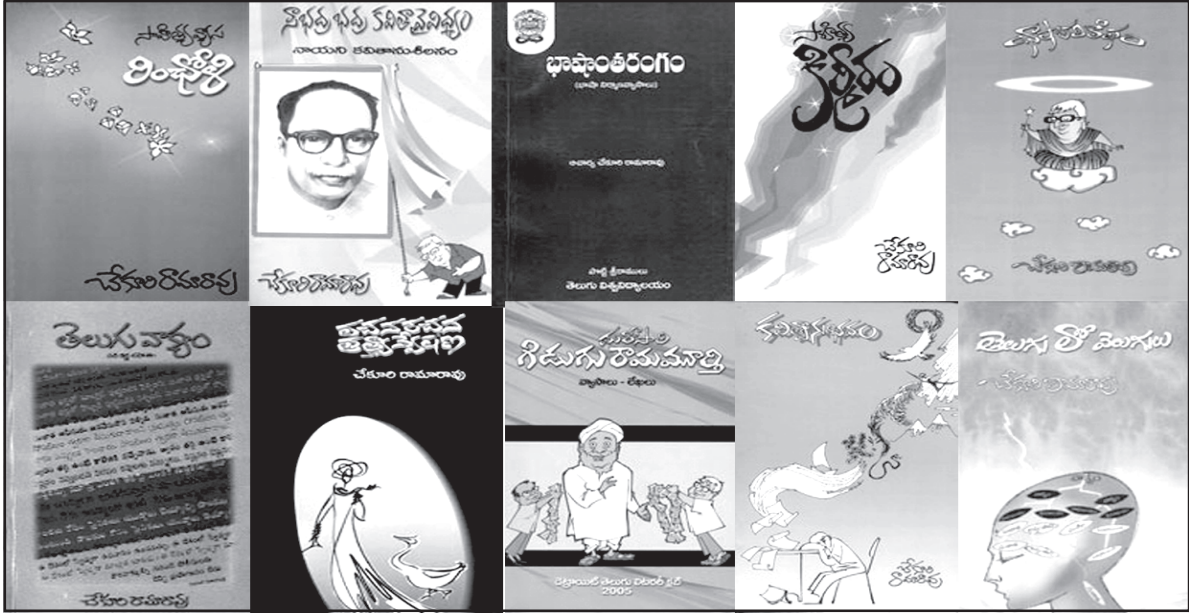
నిలబడ్డా చేరా. అలాగే సాహిత్య రంగంలో కూడా కొత్త తరం రచయితలు సంప్రదాయ పద్య సాహిత్యాన్ని కాలదన్నటం ఏమాత్రం సరికాదని చురకలంటించేవారు. ప్రగతిశీల, విప్లవాత్మక రచయితలంతా కూడా సంప్రదాయ సాహిత్యాన్ని తూష్టి భావంతో చూస్తూన్నారనీ, వాస్తవానికి మనం దునుమాడాల్సింది అవి ప్రబోధించే విలువలనేగానీ మొత్తం సాహిత్యాన్నే కాదని ధైర్యంగా వాదించేవారు. ఇతరత్రా రంగాల్లో మాదిరే సాహిత్య వాతావరణాన్ని సైతం వలసవాద ధోరణులు ఆవరించటం మన సంప్రదాయ సాహిత్యానికి గొడ్డలి పెట్టులా తయారైందని, సంప్రదాయ సాహిత్యాన్ని మనకు దక్కిన అమూల్య సంపదగా గుర్తించటం అవసరమని ఆయన తరచూ ఆవేదన వ్యక్తం చేసేవారు.

వివిధ కవుల సంకలనాలపై ఆయన వెలువరించిన సాహిత్య విమర్శలు, ఎన్నో రచనలకు ఆయన రాసిన ముందుమాటలు ఏకకాలంలో రచయితకూ, విమర్శకుడిగా ఆయనకు కూడా వన్నె తెచ్చిపెట్టటం విశేషం. చేరా ఎన్నో పుస్తకాలకు సంపాదకత్వం వహించారు. వీరి సంకలనంలో వచ్చిన “మరోసారి గిడుగు రామమూర్తి” వంటి పుస్తకాలు ముందుతరాల కృషికి వీరి కొనసాగింపులుగా చిరకాలం నిలిచి ఉంటాయి. తెలుగువాక్యం ఉన్నంత కాలం అందులో చేరా ధ్వని వినిపిస్తూనే ఉంటుందంటే అతిశయోక్తి కాదు.

(ఈనాడు సౌజన్యంతో...)

చేరా ప్రసిద్ధ రచనలు

- 1975 తెలుగు వాక్యం
- 1978 వచన పద్యం: లక్షణ చర్చ
- 1982 రెండు పదుల పైన
- 1982 తెలుగులో వెలుగులు (భాషా పరిశోధన వ్యాసాలు)
- 1991 చేరాతలు సాహిత్య విమర్శ - పరామర్శ
- 1994 చేరా పీఠికలు
- 1997 ముత్యాల సరాల ముచ్చట్లు
- 1998 ఇంగ్లీష్ తెలుగు పత్రికాపదకోశం
- 2000 స్మృతికిణాంకం
- 2000 భాషానువర్తనం
- 2001 భాషాంతరంగం
- 2001 సాహిత్య వ్యాస రింఛోళి
- 2001 కవిత్వానుభవం
- 2002 వచన రచన తత్వాన్వేషణ
- 2002 సాహిత్య కిరీటం
- 2003 భాషా పరివేషం

రాజధానిపై తాందరేల?

రాష్ట్ర విభజన జరిగిన తరువాత ఏర్పడిన నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి రాజధాని నగరం ఎక్కడ ఉండేటట్లుగా నిర్ణయించేదీ ఒక వారం పదిరోజుల్లో పూర్తవుతుందని వార్తా కథనాలలో తెలియపస్తున్నది. ఇప్పటికే, నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని గుంటూరు జిల్లా మంగళగిరి ప్రాంతంలోనో లేదా అమరావతి ప్రాంతంలోనో ఉండవచ్చని చాలా ఊహాగానాలు వెలువడుతున్నాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధానిపై భిన్నాభిప్రాయాలు

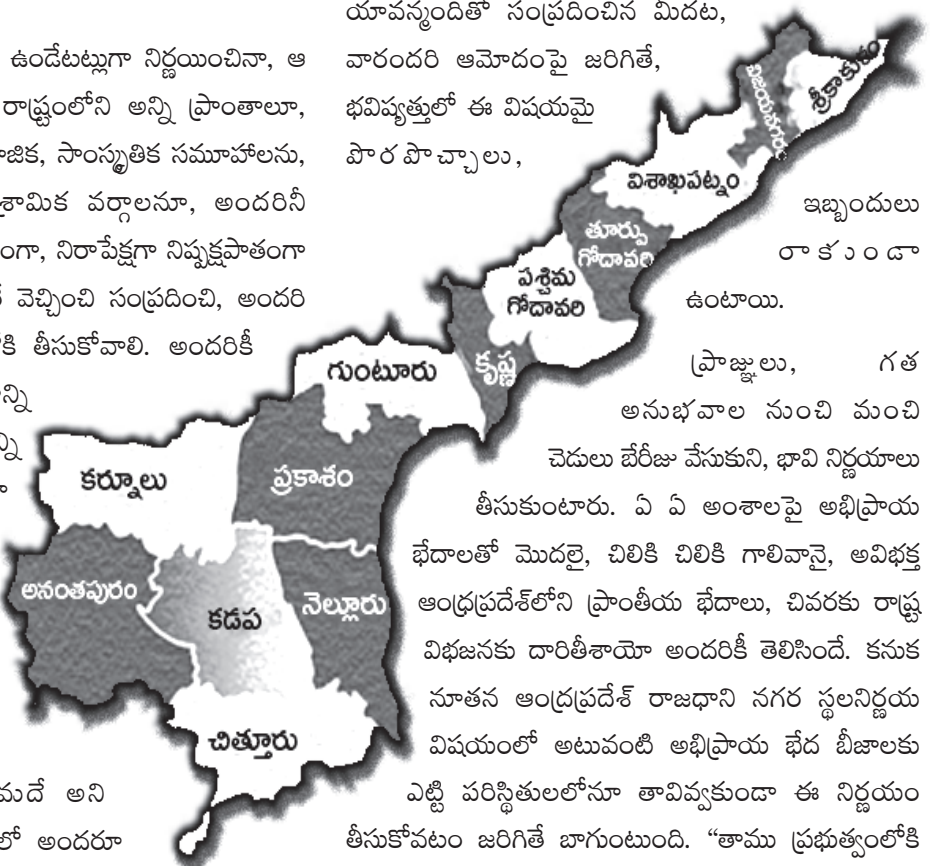
ప్రవేశపెట్టవచ్చు. రాజ్యాంగ సభవే నిర్మించబడిన రాజ్యాంగానికి కూడా అవసరమైన మేరకు మార్పులు, చేర్పులు చేయవచ్చు. కానీ, ఒకమారు రాజధాని స్థల నిర్ణయం జరిగి, రాజధాని నిర్మాణం, ఏర్పాటు జరిగిన తరువాత, దానిపై

అభిప్రాయ భేదాలూ, పునరాలోచన వంటివి దాదాపు అసాధ్యమనే చెప్పాలి. అందుచేత, రాజధాని స్థల నిర్ణయం, ప్రజలు యావన్ముదితో సంప్రదించిన మీదట, వారందరి ఆమోదంపై జరిగితే, భవిష్యత్తులో ఈ విషయమై పొరపొచ్చాలు,

నూతన రాజధాని ఎక్కడ ఉండేటట్లుగా నిర్ణయించినా, ఆ నిర్ణయం తీసుకునేముందు రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలూ, జిల్లాలలోని రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక సమూహాలను, మేధావి వర్గాలనూ, పారిశ్రామిక వర్గాలనూ, అందరినీ అరమరికలు లేకుండా, స్వచ్ఛంగా, నిరాపేక్షగా నిష్పక్షపాతంగా ఎంత సమయం పట్టినా సరే వెచ్చించి సంప్రదించి, అందరి అభిప్రాయాలూ పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. అందరికీ ఆమోదయోగ్యమైన నగరాన్ని లేదా భౌగోళిక ప్రాంతాన్ని మాత్రమే నూతన రాజధానిగా ఎంపిక చేయటం ఎంతైనా మంచిది.

శాసనసభలో మెజారిటీ కలిగి, ప్రభుత్వంలో ఉన్న పక్షం, ఈ విషయమై నిర్ణయం తీసుకునే అధికారం తమదే అని భావించవచ్చు. కానీ ఇందులో అందరూ ఒక ముఖ్య అంశం గమనించాలి. “రాష్ట్ర రాజధాని స్థల నిర్ణయం” అనే అంశం, ఏకపక్షంగా నిర్ణయించటానికి, ఒక ప్రభుత్వ పథకం వంటిది కాదు. ఒక ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన పథకాలను, ఆ తరువాత అధికారంలోకొచ్చిన ఇంకొక ప్రభుత్వం, మార్పులు చేర్పులు చేయవచ్చు. లేదా పూర్తిగా తొలగించి కొత్త పథకాలు

ఇబ్బందులు రాకుండా ఉంటాయి. గత ప్రాజ్జులు, గత అనుభవాల నుంచి మంచి చెడులు బేరీజు వేసుకుని, భావి నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఏ ఏ అంశాలపై అభిప్రాయ భేదాలతో మొదలై, చిలికి చిలికి గాలివానై, అవిభక్త ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రాంతీయ భేదాలు, చివరకు రాష్ట్ర విభజనకు దారితీశాయో అందరికీ తెలిసిందే. కనుక నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని నగర స్థలనిర్ణయ విషయంలో అటువంటి అభిప్రాయ భేద బీజాలకు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ తావివ్వకుండా ఈ నిర్ణయం తీసుకోవటం జరిగితే బాగుంటుంది. “తాము ప్రభుత్వంలోకి ఎన్నిక అయ్యాము కాబట్టి, తామే ఈ నిర్ణయాన్ని తీసుకోవటానికి తగిన సంపూర్ణ అర్హత, సమర్థత కలిగి ఉన్నాము” పాలకపక్షం భావించినట్లయితే, అంతకన్నా దురదృష్టకరమైన విషయం ఇంకొకటి ఉండదు. అయిదేళ్ళ తరువాత ఇంకొక రాజకీయ పక్షం అధికారంలోకి రావటం సంభవించి, ఆదే ధోరణిలో వారు ఈ నిర్ణయాన్ని తిరగదోడితే, దీనికి అంతెక్కడ? కనుక

“రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయము”నే అంశం, కేవలం ఒక ప్రభుత్వనిర్ణయంగా మాత్రమే చూడకుండా, యావన్ముది రాష్ట్ర ప్రజల ఆకాంక్షలు, ఆశయాలు, లాభనష్టాలు పరిగణనలోకి తీసుకుని వారందరికీ ఒప్పుదల అయ్యే నిర్ణయంగా పరిగణించి, దానికి తగినరీతిలో ఈ నిర్ణయ ప్రక్రియ చేపడితే మంచిది.

ఈ పరిస్థితుల నేపథ్యంలో, రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయం కనీసం కొన్ని నెలల పాటు, లేదా ఒక ఏడాదిపాటు వాయిదా వేయటం మంచిదేమో పాలక వర్గం ఆలోచించాలి. రాష్ట్రంలో రాజధాని నగరం ఎక్కడ ఉంటే ఎలాంటి మంచిచెడ్డలు, హెచ్చు తగ్గులు, లాభనష్టాలు ఉండవచ్చునో అన్నీ, అన్ని కోణాల నుంచి (రాజధాని నుంచి రాష్ట్రంలోని మిగిలిన అన్ని ప్రాంతాలకూ అందుబాటు, తుఫానులు వంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలు -వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలు, తాగునీటి లభ్యత, రవాణా సౌకర్యాలు, “రాజధాని ఏర్పడటం వలన కలగబోయే అభివృద్ధిలో తమకు కూడా న్యాయమైన భాగం అందుతుందన్న నమ్మకం” రాష్ట్రంలోని రెండు ప్రాంతాలలోనూ ఏర్పడటం వంటివి) అత్యంత నిశితంగా, క్షుణ్ణంగా, నిజాయితీగా, నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలించబడాలి. రాష్ట్ర ప్రజల యావన్ముదీ దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు, రాష్ట్రంలోని వివిధప్రాంతాల మధ్య, సమతౌల్యం, “రాజధాని ఒకచోట నిర్ణయించటం వలన ఒక ప్రాంతం వారికే లాభం కలిగింది” అనే భావం రాకుండా జాగ్రత్తపడటం, ఇవన్నీ పరిశీలించబడదగిన అంశాలు. అందువలనే, ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ తొందరపడి నిర్ణయాలు తీసుకునేవి కాని అంశాలు.

కనుక, నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఈ విషయమై ఎంతో ఆచి తూచి, సున్నితంగా వ్యవహరించవలసిన అవసరం ఉంది. రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయ ప్రక్రియలో భాగంగా ఈ క్రింది అంశాలు ఆచరణలో పెట్టటానికి పరిశీలించదగినవి:

(1) మొదటిగా, రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయ విషయంలో, రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలు, వర్గాల ఆకాంక్షలను అభిప్రాయాలను పరిగణనలోకి తీసుకునే విధంగా, ఈ విషయమే అం శంగా ఒక “నిష్పాక్షిక పెద్దల సమితి” ని ఏర్పాటుచేయాలి. ఈ రాష్ట్రానికి చెంది ఉండి, ప్రస్తుతం పదవీ విరమణ చేసి ఉన్న సుప్రీమ్ కోర్టు, వివిధ హైకోర్టుల జడ్జిలు, పద్మభూషణ్

లేదా ఆ పై స్థాయి గౌరవాలు పొందిన వ్యక్తులు, భారత ప్రభుత్వంలో సెక్రటరీ లేదా తత్సమాన స్థాయిలో పనిచేసే పదవీ విరమణ చేసిన ఐఎఎస్, ఐపీఎస్, ఐఎఫ్ఎస్ అధికారులను, సైన్యాధికారులను, “నవరత్న” మహారత్న” స్థాయి భారత ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల అధిపతులను ఈ సమితిలో సభ్యులుగా ఉండటానికి ఆహ్వానించవచ్చును.

(2) ఈ సమితి రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలనూ, జిల్లా కేంద్ర పట్టణాలను, ఇతర ముఖ్య నగరాలను సందర్శించి, ఎంత సమయం అవసరం అయినా వెచ్చించి, రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయ విషయమై ప్రజల అభిప్రాయాలు తెలుసుకుని, వాతావరణం, తాగునీరు, నగరాభివృద్ధి, రహదారులు, రైల్వేలు, విమానయానం వంటి రంగాల నిపుణుల అభిప్రాయాలు తీసుకుని, సమగ్రంగా అన్ని కోణాల నుంచి విషయాన్ని పరిశీలించి వారి నివేదిక రూపొందించాలి. రాజధాని నగరంగా ఉండదగిన ప్రస్తుత నగరాలు, నూతన ప్రాంతాలు, అన్నింటినీ పరిశీలించి, వాటి మంచి-చెడ్డలు, లాభనష్టాలు క్షుణ్ణంగా విశ్లేషించి, ఈ సమితి వారు, రాజధాని స్థల నిర్ణయ విషయమై వారి ఏకగ్రీవ నివేదిక ఇవ్వాలి. ఈ సమితికి వారి కార్య నిర్వహణలో తోడ్పడటానికి రాష్ట్రంలోని ముఖ్య విశ్వవిద్యాలయాల నుంచి ఆచార్యులను “రీసోర్స్-పర్సన్స్”గా ఏర్పాటు చేయవచ్చు.

(3) ఈ నివేదికను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర శాసన సభ, శాసనమండలిల సంయుక్త ప్రత్యేక సమావేశంలో పెట్టి, అన్ని పార్టీల, అందరు సభ్యుల అభిప్రాయాలు నిరాటంకంగా రికార్డుచేయాలి. రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయం విషయమై, ఇతర రాజ్యాంగ పీఠాలు (హైకోర్టు, వాటి బెంచీలు, పరిపాలన ట్రిబ్యూనల్ వంటివి) నెలకొల్పవలసిన నగరాలు, ఈ విషయాలపై రాష్ట్ర శాసనసభ ఏకగ్రీవ నిర్ణయానికి రావటానికి అన్ని విధాలా, శాయశక్తులా కృషి చేయాలి. రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయంపై ఏకగ్రీవ నిర్ణయమే అన్ని విధాలా సముచితమైన పద్ధతి.

ఈ విధంగా రాజధాని నగర స్థల నిర్ణయం జరిగితే అది శాశ్వత ప్రజామోదం పొంది, భవిష్యత్తులో రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలూ సుహృద్భావ వాతావరణంలో ఎల్లకాలమూ కలిసి మెలసి ఉండేందుకు సహాయపడగలదు. ■

మూడు రాజధానులైతే మేలు

కొత్త రాష్ట్రంలో కనీసం మూడు రాజధానులను ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుంది. గుంటూరు, విశాఖపట్నం, కర్నూలు నగరాలకు ఈ హోదా కల్పిస్తే మూడు ప్రాంతాల ప్రజలు సంతృప్తి చెందుతారు. ఈ నగరాలను విస్తరిస్తే భవిష్యత్తులో సమస్యలు వస్తాయి.

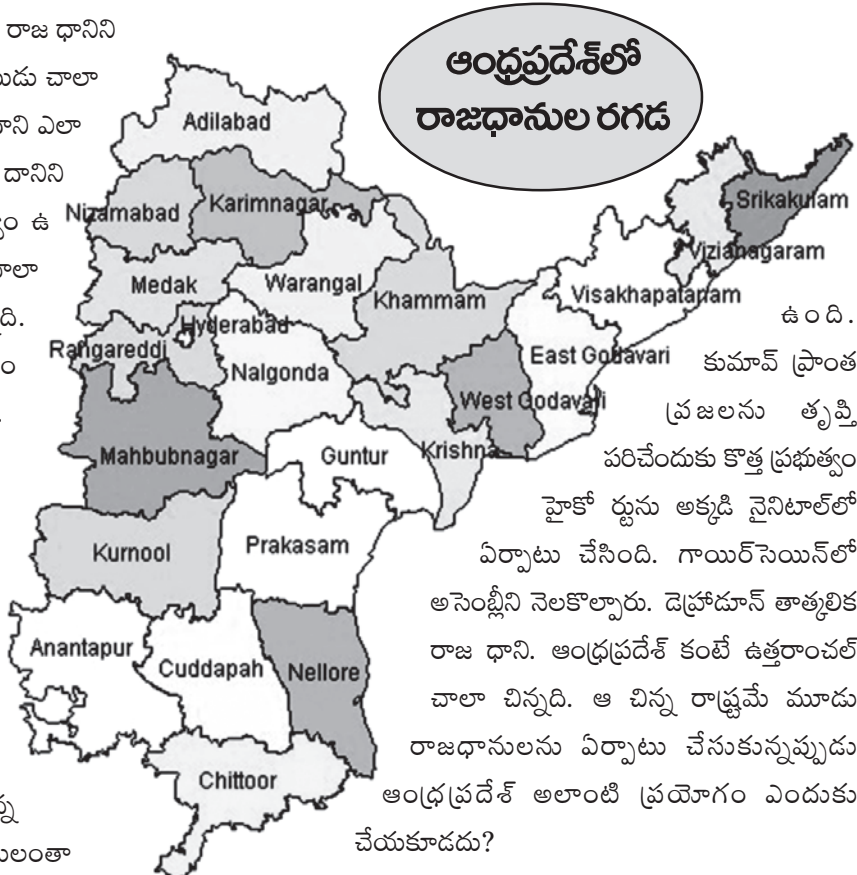
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధానిపై భిన్నాభిప్రాయాలు

రాంచల్ రాష్ట్రాలకు రాజధానుల ఏర్పాటులో వాటి సర్కారు ఒక్కొక్క మార్గం ఎంచుకున్నాయి. రాష్ట్రంలో పెద్ద నగరమైన రాయ్ పూర్ ను ఛత్తీస్ గఢ్ రాజధానిగా ఎంచుకుంది. జార్ఖండ్ లో పెద్ద నగరమైన రాంచీ ఆ రాష్ట్ర రాజధాని అయింది. ఉత్త రాంచల్ లో రాజధాని సెగ రగులుతూనే

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సింగపూర్ స్థాయి రాజ ధానిని నిర్మిస్తానని సీఎం చంద్రబాబు నాయుడు చాలా కాలంగా చెబుతున్నారు. కొత్త రాజధాని ఎలా ఉండబోతున్నదో తెలియదు కానీ, దానిని ఎంపిక చేసేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉరుకులూ పరు గులూ పెట్టడం చాలా మందిలో గుబులు పుట్టిస్తున్నది. గుంటూరు దగ్గర రాజధాని నిర్మాణం కాబోతున్నదని వార్తలు వస్తున్నాయి. చంద్రబాబు సీఎంగా ప్రమాణం చేసిన మరుక్షణం నుంచి గుంటూరు పేరు తెరపై వచ్చింది.

చంద్రబాబు, ఆయన వ్యాపార నలహాదారులు సాగి స్తున్న గుంటూరు మార్కెటింగ్ లో రాజధాని కంటే "రియల్ ఎస్టేట్" మర్మమే ఎక్కువగా కనపడుతున్నదన్న విమర్శ ఉంది. కాంగ్రెస్ నాయకులంతా గుంటూరు దరిదాపుల్లో భారీగా భూములు కొనుగోలు చేస్తున్నారని మాజీ కేంద్ర మంత్రి జైరాం రమేష్ కూడా ఆరోపించారు. రాజధాని ఎంపిక కమిటీ చైర్మన్ శివరామకృష్ణన్ భూముల ధరలు విపరీ తంగా పెరిగిన విషయం అంగీకరించారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు "సూపర్ క్యాపిటల్" వద్దని సలహా ఇస్తున్నారు.

పదిహేనేళ్ల కిందట ఏర్పడిన ఛత్తీస్ గఢ్, జార్ఖండ్, ఉత్త

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రాజధానుల రగడ

ఉంది. కుమావ్ ప్రాంత ప్రజలను తృప్తి పరిచేందుకు కొత్త ప్రభుత్వం హైకోర్టును అక్కడి నైనిటాల్ లో ఏర్పాటు చేసింది. గాయిర్ సెయిన్ లో అసెంబ్లీని నెలకొల్పారు. డెహ్రాడూన్ తాత్కాలిక రాజ ధాని. ఆంధ్రప్రదేశ్ కంటే ఉత్తరాంచల్ చాలా చిన్నది. ఆ చిన్న రాష్ట్రమే మూడు రాజధానులను ఏర్పాటు చేసుకున్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ అలాంటి ప్రయోగం ఎందుకు చేయకూడదు?

కాశ్మీర్ కు శీతాకాలంలో జమ్మూ, వేసవిలో శ్రీనగర్ రాజ ధానిగా ఉంటాయి. ఉత్తరప్రదేశ్ లో రాజధాని లక్నోలో ఉంటే, హైకోర్టు అలహాబాద్ లో ఉంది. పక్కనున్న మహారాష్ట్రలో ముంబై రాజధాని అయితే, ప్రతి సంవత్సరం నాగపూర్ లో కూడా అసెంబ్లీ సమావేశాలు నడుస్తూ ఉంటాయి.

నిజానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని ఎంపిక ఉరుకుల పరుగుల మీద చేయాల్సిన అవసరం లేదు. కొత్త రాజధానికి

తరలిపోయేందుకు పదేళ్ల గడువుంది. ఈ కాల పరిమితిని పొడి గించే వీలు కూడా ఉంది. రాజధాని ఎంపిక ప్రాంతీయ ఉద్రిక్తతలకు దారి తీయకుండా, రాజకీయ సమస్య కాకుండా టీడీపీ ప్రభుత్వం మొదట 13 జిల్లాల సమగ్రాభివృద్ధికి చర్యలు మొదలు పెట్టాలి. అప్పుడు రాజధాని సూపర్ క్యాపిటల్ అయ్యే అవకాశమే ఉండదు.

గతంలో వలెనే కర్నూలును రాజధానిని చేయాలని కోరుతున్న వారూ ఉన్నారు. కొత్త రాష్ట్రంలో కనీసం మూడు రాజధానులను ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుంది. గుంటూరు, విశాఖపట్నం, కర్నూలు నగరాలకు ఈ హోదా కల్పిస్తే మూడు ప్రాంతాల ప్రజలు సంతృప్తి చెందుతారు. ఈ నగరాలను విస్మరిస్తే, ఇప్పుడు కాకపోయినా భవిష్యత్తులో సమస్యలు వస్తాయి.

విశాఖపట్నంలో 20వేల ఎకరాల దాకా ఉక్కు కర్మాగారం భూములున్నాయి. ఈ భూములను రాజధాని కోసం వెనక్కు

తీసుకోవచ్చు. కర్నూలు సమీపంలో కూడా సమృద్ధిగా ప్రభుత్వ భూములు అందుబాటులో ఉన్నాయని చెబు తున్నారు. గుంటూరు భౌగోళికంగా శ్రీకాకుళం, అనంత పురం మధ్య ఉంటుంది. రాజధాని విషయంలో ఒక్క గుంటూరుకే ప్రాధాన్యం ఇస్తే చంద్రబాబు ఉద్దేశాలను రాయలసీమ ప్రజలు శంకించే ప్రమాదం ఉంది.

పరిపూర్ణ రాజధానికి గుంటూరు అర్హమైనది కాదు. అం దువల్ల గుంటూరు రాజధానిని చేసే అంశం మీద రాష్ట్రమం తా చర్చ జరగాలి. అన్నిప్రాంతాల ప్రజల ప్రతిపాదనల మీద చర్చ జరిగాక అప్పుడు సూపర్ క్యాపిటల్ కాకుండా బహుళ రాజధాని విధానాన్ని పాటించి అన్నిప్రాంతాల అభివృద్ధికి సహకారం అందించవచ్చు. ఒక రాష్ట్రానికి రెండు మూడు రాజధానుల ఉండరాదనే నియమమేమీ లేదు. చంద్రబాబు వ్యాపార సలహాదారులను పక్కన బెట్టి ప్రజలతో సంబంధాలున్న వారి సలహాలను తీసుకోవాలి. ■

పెంటపాటి పుల్లారావు, (వ్యాసకర్త రాజకీయ విశ్లేషకులు)

లోక్ పాల్ అన్వేషణ నిబంధనల మార్పుపై కమిటీ

లోక్ పాల్ అన్వేషణ ప్యానెల్ అనుసరించాల్సిన నిబంధనల్లో సవరణలు చేయడం కోసం కేంద్రం ఒక కమిటీని నియమించింది. అటార్నీ జనరల్ ముకుల్ రోహట్టి దీనికి చైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తారు. ఈ సవరణలన్నీ పూర్తయ్యాకే లోక్ పాల్ చైర్ పర్సన్, సభ్యుల నియామకంలో ప్రభుత్వం ముందగుడు వేస్తుందని అధికార వర్గాలు తెలిపాయి. ఈ నియామకాల విషయంలో యూపీఏ ప్రభుత్వ హయాంలోనే కొంత ప్రయత్నం జరిగినా ఎంపిక విధానంపై భాజపా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయడంతో అప్పట్లో అది పూర్తి కాలేదు. సిబ్బంది, శిక్షణ విభాగం (డి.ఓ.పి.టి) సమకూర్చిన జాబితా నుంచి అన్వేషక సంఘం (సెర్చి కమిటీ) కొన్ని పేర్లను ఎంపిక చేసి ప్రధానికి నివేదించాల్సి ఉంటుంది. డి.ఓ.పి.టి. ఇచ్చిన జాబితా కాకుండా బయటి నుంచి కూడా కొన్ని పేర్లను పరిశీలించాల్సిందిగా ప్రభుత్వం కోరే అవకాశం ఉంది.

ప్రాంతీయ అసమానతలను పెంచి పోషిస్తారా?

- అరుణ్

(వ్యాసకర్త రాయలసీమ విద్యావంతుల వేదిక కన్వీనర్)

రాజధాని ఎంపిక కు ప్రాంతీయ అసమానతల తొలగింపు, అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ గీటు రాళ్లు కావాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతంలోనే రాజధాని ఉండాలి. అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలకు, నగరాలకే ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం వల్ల ప్రాంతీయ అసమానతలు మరింత పెరుగుతాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని వ్యవహారం చూస్తే పాలకులు రాష్ట్ర ప్రజలతో “మైండ్ గేమ్” ఆడుతున్నారనిపిస్తోంది. సీఎం ఆ లోచనలు, మాటలు గుంటూరు - విజయవాడ - తెనాలి చుట్టే పరిభ్రమిస్తుం డటం చూస్తూనే ఉన్నాం. అన్ని ముఖ్య కేంద్ర, రాష్ట్ర కార్యాలయాలు, విద్యా, వైద్య సంస్థలను విశాఖ నుండి గుం టూరు పరిధిలోనే ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కాబట్టి రాజధానిపై ముందే నిర్ణయం జరిగిందనే భావన బలపడుతోంది. దుర దృష్టవశాత్తూ మన మహా నగరాల అభివృద్ధి అనుభవాల గుణ పారాల దృష్టి నుండి, ప్రాంతీయ అసమానతల వల్ల తలెత్తుతున్న సామాజిక ఉద్రిక్తతల నేపథ్యం నుండి మన రాజధాని ఎలా ఉండాలి? ఎక్కడ ఉండాలి? అనే అంశం చర్చకు రావడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి సహా చాలా మంది రాజధానిని ఒక “స్వప్నసీమ”గా, సింగపూర్ దిగొచ్చినట్టుగా ఉండాలని భావిస్తున్నారు. ఇది చూస్తే హైదరాబాద్ లో ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, అభివృద్ధి కేంద్రీకృతం కావడం వల్ల కలిగిన దుష్ఫలితాలను విస్మరించారనిపిస్తుంది. ఇక అత్యంత అభివృద్ధి చెందిన రవాణా సౌకర్యాలున్న ఈరోజుల్లో రాజధాని రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు సమాన దూరంలో ఉండాలనే వాదన అర్థరహితం. అమెరికా రాజధాని “వాషింగ్టన్ డీసీ” ఒక మూలకు ఉంది! తెలంగాణ, కర్నాటక (బెంగళూరు), తమిళనాడు (చెన్నై) రాజధానులు కూడా అలాగే ఉన్నాయి.

ఇప్పటికే అభివృద్ధి చెందిన నగరాలలో రాజధాని ఏర్పాటు వల్ల మౌలిక సదుపాయాల కల్పన సులభమనే వాదన

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధానిపై భిన్నాభిప్రాయాలు

సమంజసమైనదిగా కనబడుతుంది. కానీ రాజధాని ఎంపిక కమిటీ విధివిధానాలలోని 3వ క్లాజు... విలువైన వ్యవసాయ భూములను రాజధాని నిర్మాణానికి వాడరాదని విధించిన నిబంధన అత్యంత విజ్ఞతాయుతమైనది. మన మహా నగ రాల అభివృద్ధి అంతా పంట భూములను మింగేస్తూ జరిగినదే. దీంతో రైతులు, రైతు కూలీలు, వృత్తి పనివారి జీవితాలు ధ్వంసమయ్యాయి. మహానగరాల అభివృద్ధిలోని చీకటి నీడలను విస్మరించి అన్నీ అమరి ఉన్న నగరాల్లోనే రాజధానిని నిర్మించడం విధ్వంసకర వృద్ధికి ఆహ్వానం పలకడమే. పాలకుల దృష్టిలో ఉన్నవి నీటి పారుదల గల వ్యవసాయ భూములు. ప్రభుత్వ భూములు తక్కువ. అక్కడ భూసేకరణ అత్యంత ఖర్చుతో కూడిన పనే కాదు, అనర్థదాయకం. అటవీ భూముల్లో రాజ ధానిని నిర్మించడం మరింత ప్రమాదకరం. రాష్ట్రంలో అడ వులు అభిలషణీయ స్థాయి కంటే చాలా తక్కువగా ఉన్నా యని పర్యావరణవేత్తలు హెచ్చరిస్తున్నారు. అకాల ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు ఆలవాలమైన రాష్ట్రాన్ని మరింత ప్రమాదం లోకి నెట్టే యోచన అర్థరహితం. వెనుక బడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి నేడు దేశవ్యాప్తంగానే అత్యంత ప్రాధాన్యం గల అంశం. కాబట్టి రాజధాని ఎంపికకు ప్రాంతీయ అసమానతల తొలగింపు,

అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ అనేవే ప్రధానమైన గీటు రాళ్లు కావాలి. రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన ప్రాంతంలోనే రాజధాని ఉండాలి. ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, సంస్థలూ ఏర్పాటు ఆ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి తోడ్పడు తుంది. అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలకు, నగరాలకే ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం ప్రాంతీయ అసమానతలు మరింత పెరుగు తాయి. నిర్లక్ష్యానికి గురైన ప్రాంతాలు ప్రజల్లో అసంతృప్తి పెరగడం, పోరాటాలకు దిగడం అనివార్యం. తెలంగాణ విడిపోయిన తర్వాతనైనా సీమ అవసరాలను గుర్తించక కేంద్ర, రాష్ట్ర సంస్థలను, ఆర్డీసీ, వ్యవసాయ విద్యాలయం, రైల్వే జోన్ తదితరాలన్నిటినీ కోస్తా పట్టణాలకు కేటాయి స్తున్నారు. దీంతో సీమ వాసుల్లో మరలా మోసపోతున్నా మనే భావన ఏర్పడింది. అలాగే ఉత్తరాంధ్ర (విశాఖపట్టణం మినహా) ప్రజల్లో కూడా కొత్త రాష్ట్రం తమను విస్మరించిందనే భావన నెలకొంది. మేం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భాగమేనా? అనే ప్రశ్న సీమ (ప్రకాశం,

నెల్లూరు సహా), ఉత్తరాంధ్ర ప్రజల్లో ఉదయిస్తోంది. అధికార కేంద్రీకరణలాగే అభివృద్ధి కేంద్రీకరణ కూడా అప్రజాస్వామికం.

1937లో రాయలసీమ, కోస్తాంధ్ర ప్రాంతాల ఐక్యతకు ప్రాతిపదికగా రూపొందిన “శ్రీభాగ్ ఒడంబడిక” ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు ప్రాతిపదిక. ఆ చారిత్రక ఒప్పందాన్ని నేడైనా అమలు చేసి కర్నూలును రాజధాని చేయడం సబబు. కాదనుకుంటే సీమలోకెల్లా వెనుకబడిన అనంతపురం లేదా ఉత్తరాంధ్రలోని శ్రీకాకుళం లేదా విజయనగరాల్లో ఒక దాన్ని లేదా పల్నాడును ఎంపిక చేయాలని రాయలసీమ విద్యా వంతుల వేదిక భావిస్తోంది. ఈ మూడు ప్రాంతాల్లో ఒక చోట రాజధానిని ఏర్పరిస్తే, రెండో చోట ఏడాదికి కనీసం ఒకమారు అసెంబ్లీ సమావేశాలను నిర్వహించడం, మూడవ చోట హైకోర్టును నెలకొల్పడం న్యాయం. అప్పుడే అన్ని ప్రాంతాల మధ్య సమ న్యాయాన్ని పాటించినట్టవుతుంది.

వలస ప్రజలను ఆదరించే నగరమే రాజధాని

- కే. రామోహన్ రావు

(వ్యాసకర్త ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం వాణిజ్య నిర్వహణ శాస్త్ర విభాగం ఆచార్యులు)

ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతానికి చెందిన విశాఖపట్నం ఎప్పటినుంచో కాస్మోపాలిటన్ సిటీగా విదేశీయులను సైతం ఎంతగానో ఆకట్టుకుంటోంది. ఇది ప్రపంచ స్థాయిలో ఒక గుర్తింపు కలిగి ఉన్న ప్రశాంత నగరం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధానిపై భిన్నాభిప్రాయాలు

ప్రాంతాలను అనుసంధానించాలి, లేని పక్షంలో ఆయా ప్రాంతాలు నిస్తేజమైపోతాయి. రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలతో రాజధానికే కనెక్టివిటీ, యాక్టివిటీ అనేది ఉండాలి. అసమతుల్యత ఏర్పడితే సమ్మిళిత అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు.

రాష్ట్రానికి రాజధాని కాదగిన అనుకూలతలు దీనికి చాలానే ఉన్నాయి.

రాష్ట్ర రాజధానిగా ఏర్పాటు చేసే నగరం జాతీయ స్థాయిలోనే కాకుండా, అంతర్జాతీయ స్థాయిలోనూ ప్రాముఖ్యత కలిగిన నగరమై ఉండాలి. తద్వారా బహుళజాతి సంస్థలను సులభంగా ఆకర్షించడం సాధ్యపడుతుంది. ప్రశాంతతకు చిహ్నంగా, నేర రహితంగా, కాస్మోపాలిటన్ కల్చర్ కలిగి, ఇప్పటికే బ్రాండ్ ఇమేజ్ ఉన్న నగరాన్ని రాజధానిగా ఏర్పాటు చేయడం ప్రగతికి ఎంతగానో దోహదకారిగా మారుతుంది.

రాజధాని నిర్మాణం జరిపే సమయంలో అనువైన ప్రాంత ఎంపికలో కొన్ని అంశాలు పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. అన్ని ప్రాంతాలకు అందుబాటులో ఉండాలి. భౌతిక అనుసంధానం, ఈ-అనుసంధానం కలిగి ఉండాలి. భౌతిక అనుసంధానంలో రోడ్లు, వాయు, నీటి, రైలు ద్వారా రాజధానికే సులభంగా చేరుకోగలగాలి. ఎలక్ట్రానిక్ వ్యవస్థలతో ఏ ప్రాంతంతో అయినా సులభంగా సంప్రదించే విధంగా సాంకేతికంగా అనుసంధానం కలిగి ఉండాలి.

లోకేషన్ బ్రాండ్...

రాష్ట్ర గుర్తింపును తీసుకువచ్చేది కేవలం రాజధాని మాత్రమే. లోకేషన్ పరంగా బ్రాండ్ ఇమేజ్ ఉన్న ప్రాంతాలలో మాత్రమే రాజధాని నిర్మాణానికి అన్ని విధాల అనుకూలంగా ఉంటుంది.

తద్వారా రాష్ట్ర, జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో తగిన గుర్తింపు, ప్రాధాన్యత సాధించడం సాధ్యపడుతుంది. నగరం కాస్మోపాలిటన్ సిటీగా ఉంటూ ఇతర ప్రాంతాల నుంచి వలస వచ్చే వారిని స్వీకరించే మనస్తత్వం కలిగి ఉండాలి. పరిశ్రమలు, పర్యాటకం, వ్యాపారం విస్తరణకు అనువైనదిగా నిలవాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రజలు సౌకర్యవంతంగా జీవనం సాగించే విధంగా రాజధాని నిర్మితం కావాలి. రాజధాని నగరానికి నేర, ఉగ్రవాద చరిత్ర ఉండరాదు. బల మైన సాంప్రదాయ పునాదులపై నిర్మితమైనది కాకుండా అన్ని వర్గాలను ఆహ్వానించేదిగా ఉండాలి.

భౌగోళికంగా ప్రజల విద్యా, వైద్య, వ్యాపార, పారిశ్రామిక రంగాల అవసరాలు తీర్చగలిగే భూభాగం కలిగి ఉండాలి. విశాలమైన రోడ్లు, పారిశుధ్య వ్యవస్థ, పాలనా వ్యవస్థ, వ్యాపారం, పరిశ్రమలు ఏర్పాటు కావాలి. అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, తగినంత నీటి వనరులు ఉండాలి. కనీసం రానున్న 50 సంవత్సరాల అభివృద్ధికి సరిపోయేటంతగా ఇవి ఉండాలి.

ప్రస్తుతం భౌగోళికంగా రాష్ట్రానికి కేంద్రంగా ఉన్న విజయవాడ నగరం కాస్మోపాలిటన్ సిటీకాదు. ఇది నేర చరిత్ర కలిగి, బలమైన సాంప్రదాయ మూలాలు కలిగిన ప్రజలు నివసించే నగరం. అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, పరిశ్రమలు లేవు. ప్రధానంగా తగినంత భూములు, పుష్కలంగా నీటి వనరులు కలిగి ఉన్న నగరంగా మాత్రమే ఇది ప్రాచుర్యం కలిగి ఉంది. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో విజయవాడ స్థానం అంతంత మాత్రమే.

విజయవాడతో పోలిస్తే, ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతానికి చెందిన

విశాఖ ఎప్పటినుంచో కాస్మోపాలిటన్ సిటీగా ఇతర రాష్ట్రాల ప్రజలనే కాకుండా, విదేశీయులను సైతం ఎంతగానో ఆకట్టుకుంటోంది. పారిశ్రామిక, వ్యాపార, విద్యా రంగాలకు ఎంతో పేరు గాంచింది. ప్రపంచ స్థాయిలో ఒక గుర్తింపు కలిగి ఉన్న ప్రశాంత నగరం. అయితే ఇక్కడ భవిష్యత్ అవసరాలకు సరిపడినన్ని నీటి వనరుల లభ్యత అనేది ప్రశ్నార్థకం.

రాష్ట్రానికి మరో మూలన ఉన్న కర్నూలు ప్రాంతం జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఎటువంటి ప్రాధాన్యతను సంతరించుకోలేకపోయింది. శాంతిభద్రతలు, కనెక్టివిటీ లేవు. ఇక్కడి ప్రతి రంగాన్ని నూతనంగా నిర్మించాల్సిన అవసరం ఉంది. నీటి వనరుల లభ్యత చాలా కష్టతరం.

రాష్ట్ర రాజధానిలో కేవలం పరిపాలనా వ్యవస్థ, రెవెన్యూ, శాంతి భద్రతలు, పన్నులు, శాసనసభ, మండలి, సాధారణంగా నిరంతరం పర్యవేక్షించాల్సిన ప్రధాన అంగాలు ఉండాలి. వ్యవసాయ, విద్య, పారిశ్రామిక, గనుల శాఖ, న్యాయస్థానాలు, సముద్ర, మత్స్య పరిశ్రమలు తదితర అంగాలను ఆయా ప్రాంతాల భౌగోళిక వసతులు, వనరుల లభ్యత తదితర అంశాల ఆధారంగా విభజించి సమ ప్రాధాన్యం అందిస్తూ ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా అన్ని ప్రాంతాల మధ్య సమతూకం, అభివృద్ధి సిద్ధిస్తుంది. సహజ వనరుల లభ్యత ఆధారంగా వీటిని కేటాయించడం ఎంతో మేలుచేస్తుంది. ■

వాగులు జీవనదులుగా మాలితే..!

- చిన్న ఆనకట్టల నిర్మాణంతో ఇది సాధ్యమే
- మత్స్య సంపద, జలరవాణాకు తోడు
- విద్యుత్తు వెలుగులు కూడా..
- ఐరాస సలహాదారు ప్రణాళిక

చిన్ననదులు, ఉపనదులను అనుసంధానం చేస్తే.. వాగులు, గెడ్డలు, వంకలను కలిపితే... కలిగే ప్రయోజనాలు బహుముఖం. ఇవి జీవనదులుగా మారి జలరవాణ, విద్యుత్తు ఉత్పత్తి, భూగర్భ జలాల అభివృద్ధి, మత్స్య సంపద వృద్ధి, ఉపాధి కల్పన వంటి రంగాల్లో మెరుగైన అభివృద్ధి కనిపిస్తుంది. విశ్రాంత ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్, ఐక్యరాజ్యసమితి సలహాదారు టి. హనుమంతరావు ఆలోచనల్లో పుట్టిందే ఈ బృహత్ ప్రణాళిక. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అపిట్కోకు చెందిన ఒక ఉన్నతాధికారి దీన్ని సాకారం చేసేందుకు కొంత కసరత్తు చేసినా తుది రూపు దిద్దుకోలేదు.

కోస్తాంధ్రలో 36 ఉపనదులు ఉన్నాయి. రాయలసీమలో ఆరు ప్రధాన ఉపనదులు, తెలంగాణలో 37 (గోదావరి, కృష్ణా బేసిన్) ఉపనదుల సంధానంగా ప్రణాళిక రూపొందింది. కోస్తాలో సరాసరి 1000 మిల్లీమీటర్లు, రాయలసీమలో సరాసరి 750 మిల్లీ మీటర్ల వర్షపాతం ప్రతి ఏటా నమోదవుతుంటుంది. ఈ ఉపనదులను వర్షపాతం ఆధారంగా జీవనదులుగా మలచడమే ప్రణాళికలో ప్రధాన ఉద్దేశం.

చేయాల్సిందేమిటి: ప్రతి ఉపనది రమారమి 100 కి.మీ. ప్రవహిస్తున్నట్లు అంచనా. ప్రతి మూడు కి.మీ.కు ఒకటి చొప్పున అర టీఎంసీ నీరు నిల్వ చేసేలా ఆనకట్టలు నిర్మిస్తారు. వీటి వల్ల వరద ముంపు బెడద ఉండదు. వరద నీటి మట్టానికి అనుగుణంగానే నిర్మాణం ఉంటుంది. అదనంగా ఉన్న నీరు ఆనకట్ట పై నుంచి ప్రవహిస్తుంది. ఎక్కడికక్కడ నీరు నిల్వ ఉన్న కారణంగా అది జీవనదిగా మారుతుంది. ఒక ఆనకట్ట నుంచి మరో ఆనకట్ట మధ్య ఎప్పుడూ నీటి ప్రవాహం ఉంటుంది. వరద వచ్చినప్పుడు మాత్రమే ఆ నది నీరు సముద్రంలో కలుస్తుంది.

ప్రయోజనాలేమిటంటే

మత్స్య సంపద : సముద్రంలో హిల్సా (పులస) రకం చేపలు

ఉంటాయి. ఇవి గుడ్లు పెట్టేది స్వచ్ఛమైన జలాల్లోనే. ఏడాది పొడవునా ఆనకట్టల్లో నీరుండేలా జాగ్రత్త తీసుకోవడం వల్ల ఈ చేపలు ఉపనది చివరి వరకు ప్రయాణించి పెద్ద మొత్తంలో వృద్ధి చెందుతాయి. ఇలా చేస్తే 50 రెట్లు అధికంగా మత్స్య సంపదను ఉత్పత్తి చేయవచ్చని అంచనా.

జలరవాణా : రెండు రాష్ట్రాల్లోని 70 ఉపనదులను, కృష్ణా, గోదావరి, పెన్నా నదులను, బకింగ్ హాం కెనాల్ను అనుసంధానిస్తే జలరవాణాకు విస్తృతమైన అవకాశం ఉంటుంది. పడవులు వెళ్లడానికి మీలుగా చిన్న నదులపై నిర్మించే ఆనకట్టలకు నేవిగేషన్ లాక్ ఏర్పాటు చేస్తారు. పడవులు వచ్చినప్పుడు వీటిని తీసి, వెళ్లిన తరువాత మూసివేసే వెసులుబాటు ఉంటుంది. జలరవాణాకు వ్యయం చాలా తక్కువ. పైగా ఉపాధి కల్పిస్తుంది. తక్కువ ఖర్చుతో రవాణా వల్ల పారిశ్రామికాభివృద్ధికి అవకాశం ఉంటుంది.

విద్యుత్తు ఉత్పత్తి : ఒక ఉపనదిపై 15 మెగావాట్ల విద్యుత్తును సాధించే అవకాశం ఉంది. నిరంతర నీటి ప్రవాహం వల్ల భూగర్భజలాలు పెంచుకోవచ్చు. సముద్ర తీరంలో ఉన్న గ్రామాల్లో భూగర్భంలో ఉప్పునీటి శాతం పెరిగిపోతోంది. ఆ సమస్యా పరిష్కారమవుతుంది. ■

తుంగభద్ర వరద కాలువ ఏదీ?

- పాణ్యం సుబ్రహ్మణ్యం

తుంగభద్ర వరద కాలువ సాధించి, హక్కుగా పొందే నికర జలాలను పూర్తిగా వినియోగిస్తే కలిగే ప్రయోజనాలు ఇతోధికంగా ఉంటాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక రాష్ట్రాలు సుహృద్భావ వాతావరణంలో, మానవతా దృక్పథంతో రాజకీయాలకు అతీతంగా, ఇచ్చిపుచ్చుకునే పరిస్థితి కల్పించేవారెవరు?

మళ్ళీ వర్షాలు కురుస్తున్నాయి. జలాశయాలు నిండుతున్నాయి. తుంగభద్ర జలాశయంలోకి నీరు బాగానే చేరుతోంది. అయితే నికర జలాలు (బచావత్ కేటాయింపు 212 టీఎంసీలు) సంపూర్ణంగా వినియోగించుకోలేని దుస్థితి తుంగభద్రప్రాజెక్టు కాలువ పథకాల విషయంలో ఉంది. దీనివల్ల అనంతపురం, కర్నూలు, కడప జిల్లాల రైతాంగం కనీస సాగునీటి సౌకర్యానికి నోచుకోవడం లేదు. తమకు వాటాగా కేటాయించిన నీటిని పూర్తిగా వినియోగించుకోవాలన్న ఉద్దేశంతో జలాశయం నుంచి ఎగువమట్టంలో ప్రస్తుతమున్న ఎగువ కాలువకు సమాంతరంగా ఒక కాలువ నిర్మించాలని ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం భావించింది. 1982లో ప్రసిద్ధ ఇంజనీరు కె. రామకృష్ణయ్య ఆధ్వర్యంలో ఒక నివేదికను రూపొందించారు. 1983 ఏప్రిల్ 11న ఈ నివేదికను ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక భారీ నీటిపారుదలశాఖ మంత్రుల, అధికారుల సమావేశం సమీక్షించింది. ఆ సమావేశంలో వచ్చిన సూచనల ప్రకారం పెక్కు సాంకేతిక అంశాలు పొందుపరచి, విస్తృత గణాంక వివరాలు తెలుపుతూ తిరిగి 1984-85లో సమగ్ర నివేదికను రూపొందించారు.

ఈ సమగ్ర నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు : తుంగభద్ర జలాశయం నుంచి ఎగువ మట్టంలో కాలువ ప్రారంభించుట్టు ఆనకట్ట వరద నీటిని నిల్పుకోలేని 40 వరద రోజుల్లో రోజుకు 1 టీఎంసీ నీటిని ప్రవహింపజేసే కాలువ సామర్థ్యంతో 30 టీఎంసీల నీటిని అనంతపురం జిల్లాకు మళ్లించుట ఈ కాలువ

నిడివి బళ్ళారి జిల్లాలో 87 కి.మీ. అనంతపురం జిల్లాలో కాలువపల్లి మీదుగా బుక్కపట్టణం చెరువు వరకు 268.4 కి.మీ అనంతపురం జిల్లాలో సుమారు 30 టీఎంసీల వరద నీటి వినియోగంతో 110 గ్రామాలకు లభి చేకూర్చే విధంగా సుమారు 3.30 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీటి వసతి, 41 చెరువుల ఆయకట్టుకు స్థిరమైన నీటి వసతి కల్పించుట. అప్పటి ఈ పథకం అంచనా వ్యయం రూ.210 కోట్లు.

నదుల అనుసంధాన ప్రక్రియ విషయమై కేంద్ర జలవనరుల అభివృద్ధి సంస్థ 1994లో రూపొందించిన ఒకనివేదిక కృష్ణా జలాలను పెన్నానదీ లోయకు మళ్ళింపులో భాగంగా తుంగభద్ర వరద కాలువ నిర్మాణ ఆవశ్యకతను బలపరిచింది. ఈ కృష్ణా-పెన్నారు కాలువ ఆల్మట్టిలో ప్రారంభమై బుక్కపట్టణం చెరువుకు అనుసంధానం చేస్తూ కాలువపల్లి వరకు సుమారు 6 టీఎంసీల సామర్థ్యంతో జలాశయం నిర్మాణాన్ని సూచించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆదేశాల మేరకు హంద్రీ-నీవా సుజల స్రవంతి అనంతపురం శాఖ వారు పై పథకాలలో మార్పులు సూచిస్తూ 2001 అక్టోబర్ లో మరొక సమగ్ర నివేదిక సమర్పించింది. దీని ప్రకారం నూతన వరద కాలువ పెన్న అహోబిలం జలాశయం వరకు సుమారు 212 కి.మీ. నిడివిలో నిర్మిస్తారు. పై నివేదికల్లోని సాంకేతిక అంశాలను సమన్వయపరచి మధ్యే మార్గంగా 1613 తూము మట్టంగా 20 అడుగులలోతు నీటి ప్రవాహంలో రోజుకు ఒక టీఎంసీ ప్రవాహ సామర్థ్యంగా వుండుట. మన రాష్ట్ర సరిహద్దు వరకు 110 కి.మీ. కాలువ త్రవ్వకం, సుమారు 20 కి.మీ. సొరంగ త్రవ్వకం, 30 టీఎంసీల నీటిని మళ్లించుట.

ముఖ్యమైన విషయమేమిటంటే నీటి పంపిణీలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్, కర్ణాటకల మధ్య అవగాహన కీలకమైనది. భవిష్యత్తులో అనుసరించాల్సిన నీటి యాజమాన్య పద్ధతులు కూడా

ప్రధానమైనవి. ఈ వరద కాలువ నిర్మాణం వల్ల... (అ) ప్రస్తుతమున్న తుంగభద్ర ఎగువకాలువపై ఒత్తిడి తగ్గుతుంది. (ఆ) వరదలకాలంలో నీటిని మళ్ళించి అనంతపురం జిల్లాలో నిర్మించిన అహోబిలం, పెనకచర్ల ద్వారా, జీడిపల్లి, ముచ్చుకోట, నుబ్బరాయ స్వామి, చాగల్లు బ్యారేజీల్లో నీటిని నిల్వచేసుకునేందుకు వీలగును. (ఇ) ప్రస్తుతం ఏక కాలంలో ఎగువ కాలువ బళ్ళారి, అనంతపురం జిల్లాల వాసుల గరిష్ఠ ప్రవాహం కోరుకుంటున్న సమయంలో ఉత్పన్నమయ్యే సమస్యలను తప్పించవచ్చును. (ఈ) రాసున్న సంవత్సరానికి ముందుగా మన జలాశయంలో కనీస నీటిని నిల్వచేసుకొనడం వల్ల పంట కాలంలో సకాలంలో వ్యవసాయ శాఖ సూచనల మేరకు పంటలకు నీటి విడుదల ప్రణాళికా సౌలభ్యం ఏర్పడుతుంది. (ఉ) భూగర్భ జలాలు పెరిగి వ్యవసాయ రంగంపై ఆసక్తి అధికమై సాగునీటి పసతివున్న రైతాంగం, ఆ పసతికి నోచుకోని రైతాంగం మధ్య ఉన్న అంతరాన్ని తగ్గించవచ్చును. (ఊ) ప్రస్తుతమున్న ఎగువ కాలువ ద్వారా నీటిని పొందజాలని మిట్టప్రాంతాల గ్రామాలకు భూవాలు ఆధారంగా తాగు, సాగునీటి సౌకర్యం కల్పించచ్చు. 1984 నుంచి సుమారు మూడు దశాబ్దాల కాలంలో ఈ అంశంపై ఉభయ రాష్ట్రాల మధ్య అత్యున్నత స్థాయిలో చర్చలు జరపడం, తుంగభద్ర బోర్డు ఈ అంశాన్ని 1997 నుంచి 2005 వరకు సుమారు 11 సార్లు ముసాయిదాగా చేర్చడం జరిగింది. 1983లో ఉభయ రాష్ట్రాల మంత్రుల స్థాయిలో ప్రారంభమైన చర్చ, బోర్డు సమావేశాల్లో చర్చించిన అంశం ఇప్పటికీ ముందుకు సాగలేదు. దీనికి తోడు కృష్ణా జలాలపై నియమించిన బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రిబ్యునల్ తమ మధ్యంతర నివేదికలో ఈ వరద కాలువ పథకం కర్ణాటక ప్రభుత్వం అంగీకరించని కారణంగా తిరస్కరించడం జరిగింది. కానీ ఈ ట్రిబ్యునల్ తీర్పు వివాదాంశం కావటం, సుప్రీంకోర్టు పరిధిలో ఉండటం, కేంద్ర ప్రభుత్వం నివేదికాంశాలను తాత్కాలికంగా నిలుపుదల చేయటం, ట్రిబ్యునల్ గడువు పొడిగించడం ఇటీవల చోటుచేసుకున్న పరిణామాల దృష్ట్యా ప్రయత్నాలకు ఇంకనూ అవకాశముంది. ఈ వరద కాలువ సాధించి, హక్కుగా పొందే నికర జలాలను పూర్తిగా వినియోగిస్తే కలిగే ప్రయోజనాలు ఇతోధికంగా ఉంటాయి. కానీ ఉభయ రాష్ట్రాలు సుహృద్భావ వాతావరణంలో,

మానవతా దృక్పథంతో రాజకీయాలకు అతీతంగా, ఇచ్చిపుచ్చుకునే పరిస్థితి కల్పించేవారెవరు? గతంలోని చర్చల సారాంశాలు పరిశీలిస్తే ఒక ప్రభుత్వం చొరవ చూపితే మరొక ప్రభుత్వం ఉదాసీనత వహించడం గమనార్హం. రెండు రాష్ట్రాల్లో ఏక కాలంలో విభిన్న పార్టీలు అధికారంలో వుండుట కూడా ఒక కారణం కావచ్చు.

ఈ వరద కాలువ పథకానికి కర్ణాటక ఆమోదం తప్పనిసరి. తుంగభద్ర ఎడమకాలువ రైతాంగాన్ని ఒప్పించవలసి వుంది. కాలువలకు కేటాయించిన నీటి వాటాలలో సర్దుబాటు వగైరా విషయాలు ఈ వరదకాలువతో ముడిపడి వున్న అంశాలు. ఇవన్నీ అడ్డంకులే. మరి నీటిని సామరస్య ధోరణితో అధిగమించడమనేది రాజకీయ నిర్ణయం ద్వారానే సాధ్యం. ఈ పథకం అంచనా వ్యయం నీటి లభ్యత, జలపంపిణీ వగైరా అంశాలపై ఆధారపడి వుండును. కోల్పోతున్న నీటిని తిరిగి పొందుట ఎలాగా అని అందరూ మథనపడుతున్ననూ కార్యరూపంలో ఒక్క అడుగు ముందుకు, రెండు అడుగులు వెనక్కు అన్న చందంగా ఉంది. తుంగభద్ర ఆనకట్ట ద్వారా నిల్వచేయని స్థితిలో పొర్లిపోయే నికర జలాలతో ఆంధ్రప్రదేశ్ లబ్ధి పొందుతూ ఉన్నది కదా? అని బళ్ళారి రైతాంగం వేస్తున్న ప్రశ్న గమనార్హం. నది ద్వారా పొర్లిపోతున్న జలాలు దిగువ ప్రాజెక్టులకు ఉపయుక్తమే గానీ తుంగభద్ర ఎగువ, దిగువ కాలువల క్రింద ఆయకట్టు నీటిని కోల్పోవడం వాస్తవం.

పొరుగు రాష్ట్రంతో జల వివాదం, ప్రాంతీయ విభేదాల వల్ల రాయలసీమ వాసులు ముఖ్యంగా కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాల రైతాంగానికి జరుగుతున్న నష్టం అపారం. బళ్ళారివాసులకు ఈ వరద కాలువ ఉపయోగంపై అవగాహన ఉన్నప్పటికీ పై కారణాల వల్ల రాజకీయ విభేదాల కారణంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏకోన్ముఖంగా ప్రయత్నించకపోవడం వల్ల వరదకాలువ నిర్మాణం కాగితాలకే పరిమితమవుతోంది. ఈ వరద కాలువ ద్వారా నీటి సరఫరాపై కర్ణాటక వారికి సందేహాలున్నాయి. రాయలసీమ పరిధి నుంచి ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా అదనపు నీటిని పొందవలెననే ఉద్దేశంతో ప్రత్యామ్నాయ పథకాలు చూచాయగా తెరపైకి వస్తున్నాయి. మరి ఈ వరద కాలువ నిర్మాణం ఎండమావేనా? ■

పీల్చిట్ ట్యాక్స్ విధింపుపై తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు

హైకోర్టు తీర్పుతో ఉపశమనం

- తెలంగాణలోకి వచ్చే ఏపీ వాహనాలపై పన్ను
- ప్రయాణాలు, సరుకు రవాణాలపై తీవ్ర భారం
- 8 నెలల ముందు నుంచే వడ్డింపు మొదలు
- కోర్టును ఆశ్రయించనున్న ట్రాన్స్ పోర్ట్ అసోసియేషన్లు

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ వాహనాలపై కొరడా ఝుళిపించింది. ఆ రాష్ట్ర వాహనాలు తెలంగాణ రాష్ట్రంలోకి ప్రవేశిస్తే ఇక్కడ కూడా తాత్కాలిక పీల్చిట్ ట్యాక్స్ చెల్లించాల్సిందేనని స్పష్టం చేసింది. దీంతో సరుకుల రవాణాతో పాటు ప్రయివేటు బస్సుల్లో ప్రయాణంపైనా తీవ్ర భారం పడనుంది. అంతేకాకుండా వాహనం ఒకటే అయినా పన్నులు మాత్రం రెండు రాష్ట్రాల్లో చెల్లించాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. రాష్ట్ర విభజన నేపథ్యంలో వచ్చే ఏడాది మార్చి నెలాఖరు వరకు ఇచ్చిన వెసులుబాటుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం మంగళం పాడింది. రవాణా వాహనాలు ఏ రాష్ట్రంలో పన్ను చెల్లించినా రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ తిరిగేందుకు వీలుగా ఈ ఏడాది జూన్ ఒకటో తేదీన ఉమ్మడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. వచ్చే ఏడాది మార్చి ఆఖరు వరకూ ఇది వర్తిస్తుందని పేర్కొంది. అయితే, ఆ ఉత్తర్వులకు మంగళం పాడాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం తాజాగా నిర్ణయించింది. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఇచ్చిన ఆ ఉత్తర్వులకు సవరణ చేస్తూ తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సర్క్యులర్ మెమోను జారీ చేసింది. ఆ మెమోతో ప్రయివేటు వాహనాల ఆపరేటర్ల గుండెల్లో రాయిపడినట్లు అయింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సైతం అయోమయంలో పడింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వ నిర్ణయంతో ఎలా వ్యవహరించాలన్న అంశంపై తర్జనభర్జనలు పడుతోంది. ఇదే మాదిరిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కూడా పన్ను వసూలు చేయాలని నిర్ణయిస్తే పరిస్థితి ఏమిటన్నది ప్రశ్నగా ఉంది.

బదేళ్లు వెసులుబాటు కావాలన్న ఆపరేటర్లు

వాహనాల పర్మిట్ల విషయంలో ఉమ్మడి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొనే సమయంలోనే ట్రాన్స్ పోర్టు ఆపరేటర్ల అసోసియేషన్లు కనీసం అయిదేళ్లపాటు ఎక్కడ పన్ను చెల్లించినా రెండు రాష్ట్రాల్లో చెల్లుబాటు అయ్యేలా చూడాలని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను కోరాయి. గవర్నర్ ను సైతం కలిసి రెండు రాష్ట్రాల్లో పన్ను చెల్లించాల్సి వస్తే వచ్చే ఇబ్బందులను వివరించాయి. తర్జన భర్జన తరవాత గవర్నర్ ఇ.ఎల్.నర్సింహాన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన మంత్రివర్గ సమావేశంలో దీర్ఘకాలంపాటు కాకుండా ప్రస్తుత ఆర్థిక

తెలంగాణ ప్రభుత్వ నిర్ణయంతో ఏపీ నుంచి వచ్చే వాహనాలు చెల్లించాల్సిన పన్నులు వివరాలు (రూ.లలో)			
వాహనం	ఒక ట్రిపు/వారం	ఒక నెల	3 నెలలకు
ఆరు టైర్లు	850	2350	3,320
పది టైర్లు	1,350	4,050	5,750
12 టైర్లు	1,710	5,250	7,420
ఫ్రైవేటు బస్సు ఒక్కో నీటుకు	350	2,450	3,650
		(2 నెలలకు)	

సంవత్సరం(2014-15) ముగిసేంత వరకే పరిమితం చేయాలని నిర్ణయించారు. 2015 ఏప్రిల్ నుంచి ఎలాంటి విధానాన్ని అనుసరించాలన్నది రెండు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నిర్ణయించుకోవాలని ఆ సమావేశంలో నిర్ణయించారు. ఆ మేరకు ఉమ్మడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

ఇక సరుకు రవాణా, ప్రయాణం భారమే

తెలంగాణ ప్రభుత్వ నిర్ణయంతో ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి వచ్చే ప్రజలు, వస్తువులపై పెనుభారం పడనుంది. రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ వాహనదారులు పన్ను చెల్లించాల్సి వస్తుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ వాహనాలను కూడా ఇతర రాష్ట్రాల వాహనాలుగానే పరిగణించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కాంట్రాక్టు క్యారేజీలు, మోటారు క్యాబ్స్ నుంచి ఆటోల వరకు అన్ని రకాల వాణిజ్య కార్యకలాపాల వాహనదారులు తెలంగాణ రాష్ట్ర రవాణా శాఖ నిబంధనల మేరకు పన్ను చెల్లించాలని ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. జాతీయ పర్మిట్లు ఉన్న వాహనాలు మినహా అన్ని సరుకు రవాణా వాహనాలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ కాంట్రాక్టు క్యారేజీలు, ఆల్ ఇండియా టూరిస్టు బస్సులు, మాక్సీ క్యాబ్లు తెలంగాణలో తాత్కాలిక పర్మిట్ ట్యాక్స్ చెల్లించాల్సిన జాబితాలో చేర్చారు.

కోర్టును ఆశ్రయించటమే మార్గం

తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఉత్తర్వులతో సరుకు రవాణాతోపాటు ప్రయాణికులపై భారం మోపినట్లు అయింది. మేము అయిదేళ్లు వెనులుబాటు ఇవ్వాలని కోరాం. కేవలం 9 నెలల వరకే ఇచ్చారు. లారీ, వాణిజ్య వాహనదారులతో కలిసి తెలంగాణ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా కోర్టును ఆశ్రయించాలని నిర్ణయించాం. ఇంతకుమించి ఎలాంటి ప్రత్యామ్నాయం కనిపించటం లేదు. రాష్ట్రపతి పాలనలో ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను సైతం అమలు చేయకపోవటం ఆవేదన కలిస్తోంది.

- వైపీ ఈశ్వరరావు, ప్రధాన కార్యదర్శి, ఏపీ లారీ ఓనర్స్ అసోసియేషన్

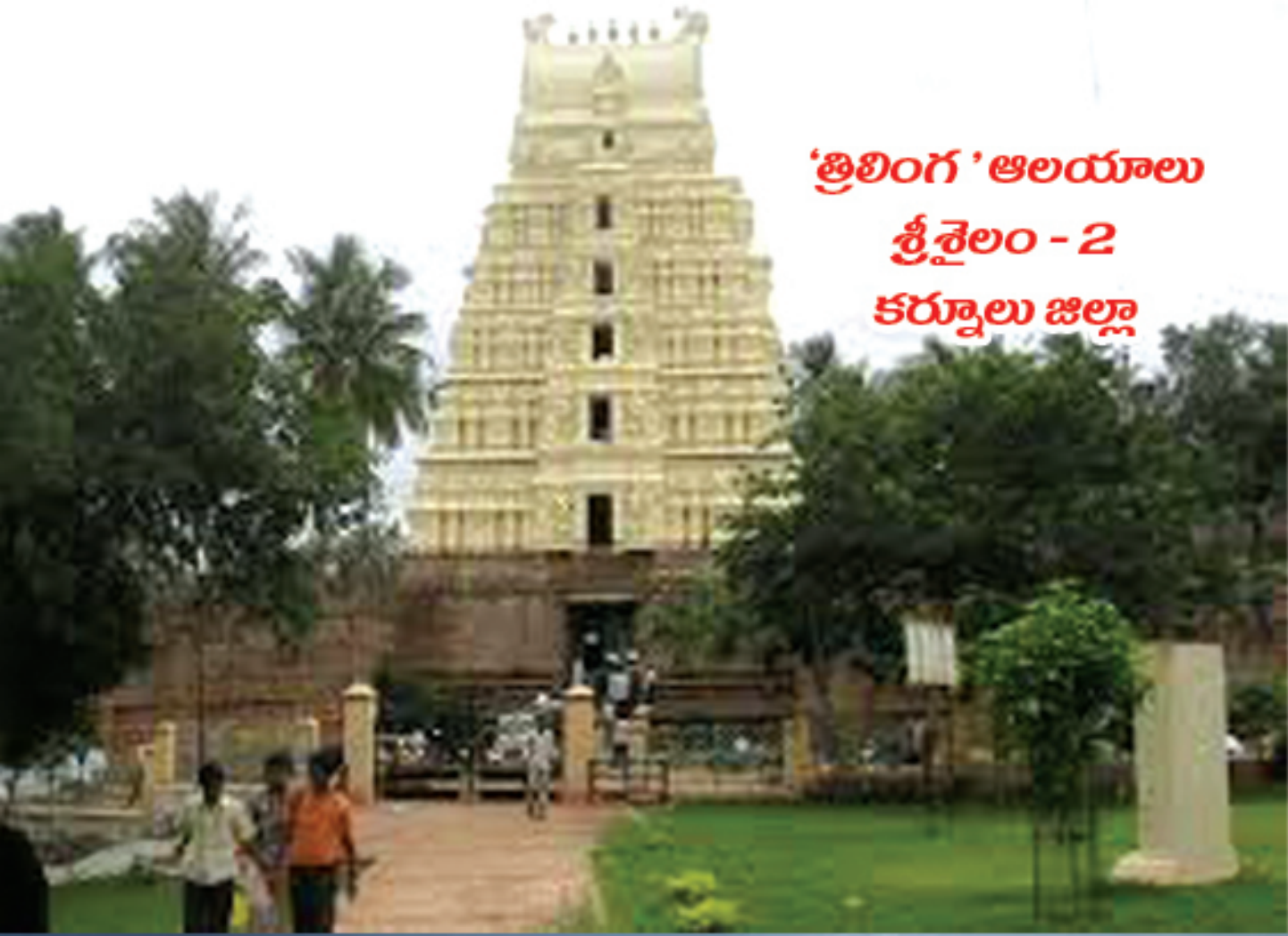
తక్షణం అమలులోకి వస్తుంది

నూతన నిబంధనలు తక్షణం అమలులోకి వస్తాయి. ఉమ్మడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జీవోకు ఇది స్పష్టికరణే. అన్ని స్థాయిల్లో సంప్రదింపులు చేసిన తరువాతే దీనిని జారీ చేశాం. ఈ పన్నును కొత్తగా విధిస్తున్నదేమీ కాదు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంగా ఉన్నప్పుడు ఇతర రాష్ట్రాల వాహనాలకు ఇదే తరహాలో పర్మిట్ పన్ను విధించే విధానం ఉంది. రెండు రాష్ట్రాలుగా విడివడిన నేపథ్యంలో పాత విధానాన్నే అమలు చేస్తున్నాం. ■

వాహనాల్లో అగ్రస్థానం తెలంగాణదే

- తెలంగాణలో 71.88 లక్షలు
- ఆంధ్రప్రదేశ్లో 70.59 లక్షలు

వాహనాల రిజిస్ట్రేషన్లలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కన్నా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఎంతో ముందుంది. పర్మిట్ పన్ను విధించే విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ వాహనాలను కూడా ఇతర రాష్ట్రాల వాహనాలుగానే పరిగణించాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. వచ్చే ఏడాది మార్చి చివరి వరకు ఏ రాష్ట్రంలో పన్ను చెల్లించినా రెండు రాష్ట్రాల్లో చెల్లుబాటయ్యేలా ఉమ్మడి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఉత్తర్వులకు సవరణ జారీ చేసింది. ఈ నేపథ్యంలో ఏ రాష్ట్రంలో ఎన్ని వాహనాలు ఉన్నాయన్నది చర్చనీయాంశంగా మారింది. రెండు రాష్ట్రాల్లో కలిపి 1.43 కోట్ల వాహనాలు రోడ్లపై తిరుగుతున్నాయి. తెలంగాణలో 71,88,071 వాహనాలు, ఆంధ్రప్రదేశ్లో 70,59,031 వాహనాలు రిజిస్టర్ అయ్యాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కన్నా తెలంగాణలో 1.29 లక్షల వాహనాలు అదనంగా ఉన్నాయని ఆ గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. రాష్ట్రం ఉమ్మడిగా ఉన్నప్పుడు రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకున్న వాహనాల ఆధారంగా ఈ లెక్కలు తేల్చారు.

'త్రలింగ' ఆలయాలు
శ్రీశైలం - 2
కర్నూలు జిల్లా

'త్రలింగ' ఆలయాలు
ద్రాక్షారామం - 3
తూర్పు గోదావరి జిల్లా

తిరుపతి దేవాలయం

Book-Post

PRINTED MATTER

To,

If not delivered please return to:

Lok Satta Times

8-2-674B/2/9, Plot No. 93
Happy valley, Road No. 13A
Banjara Hills, Hyderabad - 500 034